

SAMMISAQ TEMA

2009

Kulturi timersornerlu Kultur og idræt

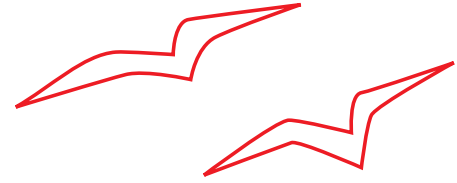
U O N N

Meeraq inuunerisut

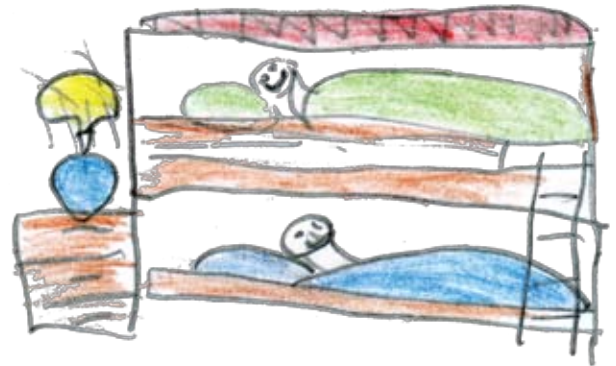
asut nuanneq

SAMMISAQ TEMA

2009

Kulturi timersornerlu **Kultur og idræt**

Imarisai Indholdsfortegnelse

- 3** 1: Aallaqqaasiut **Indledning**
- 5** 2: Pisortanit aningaasaliissutit tapersiissutillu **Offentlig bevilling og støtte**
- 9** 3: inuusuttunullu timersornikkut neqeroorutit **Idrætstilbud til børn og unge**
- 13** 4: Meeqqanut inuusuttunullu kulturimut tunngasutigut neqeroorutit **Kulturelle tilbud til børn og unge**
- 21** 5: Eqikkaaneq **Konklusion**

Tabel-it titartakkallu Tabeller og figurer

- 4** Figur 1: Kultutimut, sunngiffimmut timersornermullu tunngasunik ingerlatanut pisortat aningaasartuutaat katillugit 2003-2007
Den offentlige sektors samlede udgifter til kulturtjenester samt fritids- og sportstjenester i 2003-2007
- 5** Figur 2: Inatsiartut aningaasanut inatsisaannit aningaasaliissutinut takussutissiaq 2008 aamma 2009 (Artikel 40.14 aamma 40.15)
Bevillingsoversigt fra Landstingets Finanslov i 2008 og 2009 (artikel 40.14 og 40.15)
- 6** Tabel 1: Inatsiartut aningaasanut inatsisaannit aningaasaliissutinut takussutissiaq 2008 aamma 2009
Bevillingsoversigt fra Landstingets Finanslov i 2008 og 2009
- 10** Tabel 2: Ukiumi atuarfiusumi 08/09-mi kommuunimi meeqqat atuarfianni atuartunut sunngiffimmi atuartsineq
Kommunal fritidsundervisning til folkeskoleelever i skoleåret 08/09
- 11** Tabel 3: 2007 aamma 2008-mi meeqqat inuusuttullu Timersoqatigiit Kattuffianni ilaasortaasut.
Børne og unge medlemmer af Grønlands Idræts Forbund (GIF) i 2007 og 2008
- 12** Figur 3: Kattuffinni ataasiakkaani 2008-mi ilaasortat.
Antallet af medlemmer i enkelte forbund i 2008
- 12** Figur 4: Kattuffinni ataasiakkaani 2008-mi ilaasortat.
Antallet af medlemmer i enkelte forbund i 2008
- 13** Tabel 4: Ukiumi atuarfiusumi 2008/2009 kommuninik meeqqat atuarfianni atuartunut kulturimut tunngasunik sammisassaqartitsissutit.
Kulturelle aktiviteter som blev tilbudt folkeskoleeleverne i kommunerne i skoleåret 2008/2009
- 14** Tabel 5: Kommuunini meeqqanut inuusuttunullu neqeroorutit 2008-mi
Andre kommunale tilbud til børn og unge i kommunerne i 2008
- 15** Figur 5: 2002-2008-mi meeqqanut inuusuttunullu atugassianik kalaasisut saqqummersitat qassiuneri
Antal udgivne børne- og ungdomsbøger på grønlandsk 2002-2008
- 16** Figur 6: Nunatta Atuagaateqarfiani 2008-mi meeqqanut inuusuttunullu atuagaatai oqaatsinut agguataarlugit
Landsbibliotekets beholdning af børne- og ungdomsbøger i 2008 fordelt på sprog
- 16** Figur 7: Nunatta Atuagaateqarfiani meeqqanut inuusuttunullu atuakkanik atukkiussimasat oqaatsinut agguataarlugit.
Landsbibliotekets udlån af børne- og ungdomsbøger i 2008 fordelt på sprog
- 18** Figur 8: 2005-2008-mi Katuami meeqqanut filmklubbimi ilaasortaasut amerlassusii
Antal medlemmer af børnefilmklubben i Katuaq fra 2005-2008
- 19** Figur 9: 2005-2008-mi Nunatta Katersugaasivianut Allagaateqarfianullu meeqqat inuusuttullu pulaarsimasut
Antal besøgende børn og unge på Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, 2005-2008
- 20** Tabel 7: Piffinni katersugaasiviit isaanermut kisitsisaataat Kalaallit Nunaanni, 2006, 2007 imalt. 2008
Lokalmuseernes besøgstal i Grønland tal fra 2006, 2007 eller 2008

Aallaqqaasiut

Matumani saqqummersitap sammisaqarfittaata siunertaraa pissut-sit meeqqanut inuusuttunullu attuumassuteqartut siusinnerusukut qulaajaavigineqarsimangitsut paasisitsissutiginiissaat. Ukioq manna saqqummersitami sammisaqarfiup meeqqat inuusuttullu kalaallit kulturiannut timersornermullu tunngasutigut periarfissaqarnerat pillugu ilisimasanik nutaanik pilersitsiniarpoq. Tamatumani misissuinerup Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu tamanut ammasumik suut neqeroorutigineqartarnersut qulaajaavigissavaa.

Kulturimik isumasiuinerit amerlaqaat saqqummersitamilu matumani paasininnermi naliginnaasumik isumaqartitsineq, inooriaatsimik isumaqartitsineq, aallaavigineqarpoq, inuit kultureqatigiissut silarsuaq assigiingajattumik isigisarlugu – silarsuarmik isiginnineq ataaseq, allatut kultureqartut isiginninnerannit allaanerusumik. Silarsuarmik taamatut isiginnineq inunnguuseralugu pigineqanngilaq, ilinniartariaqarlunili, tamannalu ingerlaavartumik ineriartortinneqartarluni meeqqap alliartornerani. Ilikkagaqarneq kultureqatigisanik allanik isigisaqarnikkut pisarpoq, meeraanermi allat iliuusaat assiliniarneqartarlutik misiginnisamik ilisimaarinnillunilu tamanna pisarluni. Tassalu oqartoqarsinnaavoq kulturi kinguaariinni kingornuttagaasoq kulturimut oqaatigineqartutigut allagaasutigullu ilisarnaatit aammalu oqalunnerunngitsutigut iliuutsit aqutugalugit. Kultureqarnermi oqaluttuat allattariarsornikkut oqaatigineqartunit atuakkatigullu, fjernsynikkut oqaatsit atorineqartut aqutugalugit pissarsiarineqartarput, oqalunnerunngitsumillu iliuutsit assersuutigalugu sakkut immikkuullarissut atornissaannik ilikkagaqarnikkut. Kalaallit Nunaanni namminersornermik eqqussinnermut atatillugu kalaallit oqaasiinik patajaallisaaneq pingaaruteqartorujussuuvoq, tamannalu assut pingaartinneqarsimalluni, tamanna kulturimut namminiussutsimillu anertunerusumik ilisimaarinninnermik annertunerusumik pilersitseqataasinnaammat. Soorunami Kalaallit Kulturiat allanngoriartortuuvoq nunarsuarmioqataaleriartorneq piffissarlu naapertorlugit allanngoriartortuulluni, matumanili sammisaqarnermi kultureqarnermut ilisarnaataasut ingerlanneqartullu meeqqat inuusuttullu kalaallit peqataaffigisinnasaat pingaartinneqassapput. Sunnertisimajuarneq pineqarpoq, matumanili saqqummersitami pisortat meeqqanut tamanut periarfissiissutaasa qulaajarnissaat pingaartinneqassaaq, kommunini assigiinngissutsit piusut puigunngikkaluarlugit. Kommuunini neqeroorutittaag aamma qitiusuupput, amerlasuunik eqquisuummata aammalu meeqqanut inuusuttunullu aningaasartuutininik nassataqaratik.

Oqaaseq matumani sammisaqarnermi qitiusoq alla tassaavoq, timersorneq, tamatumani ilu eqqarsaatigineqarlutik sammisat timimik aalattisinnermik ilaqartut, peqatigiiffeqarnikkut aqqissuussaasut allatulluunniit ingerlaavartumik katersuuffisartuni. Meeqqat inuusuttullu kalaallit sunngiffiminni timersortarneri tamakkiisumik saqqummiunneqarsinnaanngillat, taamaattumillu erseqqissumik oqaatigineqassaaq, misissuineq matumani pineqartoq inuusuttut piffissamik qanoq annertutigisumik timersornermut atuinerannik eqqoriaanerit takussutissianik imaqanngitsoq. Atuareernermi arsarnerit il.il., qulaajarneqarsinnaanngillat, oqaatigineqartutulli aqqissuussamik pisuartumillu sammisaqarnerussalluni.

Indledning

Denne temadel har til formål at belyse forhold inden for børne- og ungeområdet, som ikke tidligere er blevet afdækket. I dette års udgave vil temadelen skabe ny viden om grønlandske børn og unges muligheder for at benytte kultur- og idræts tilbud. Undersøgelsen vil dermed være en afdækning af hvilke offentlige tilbud, der bliver udbudt til børn og unge i Grønland.

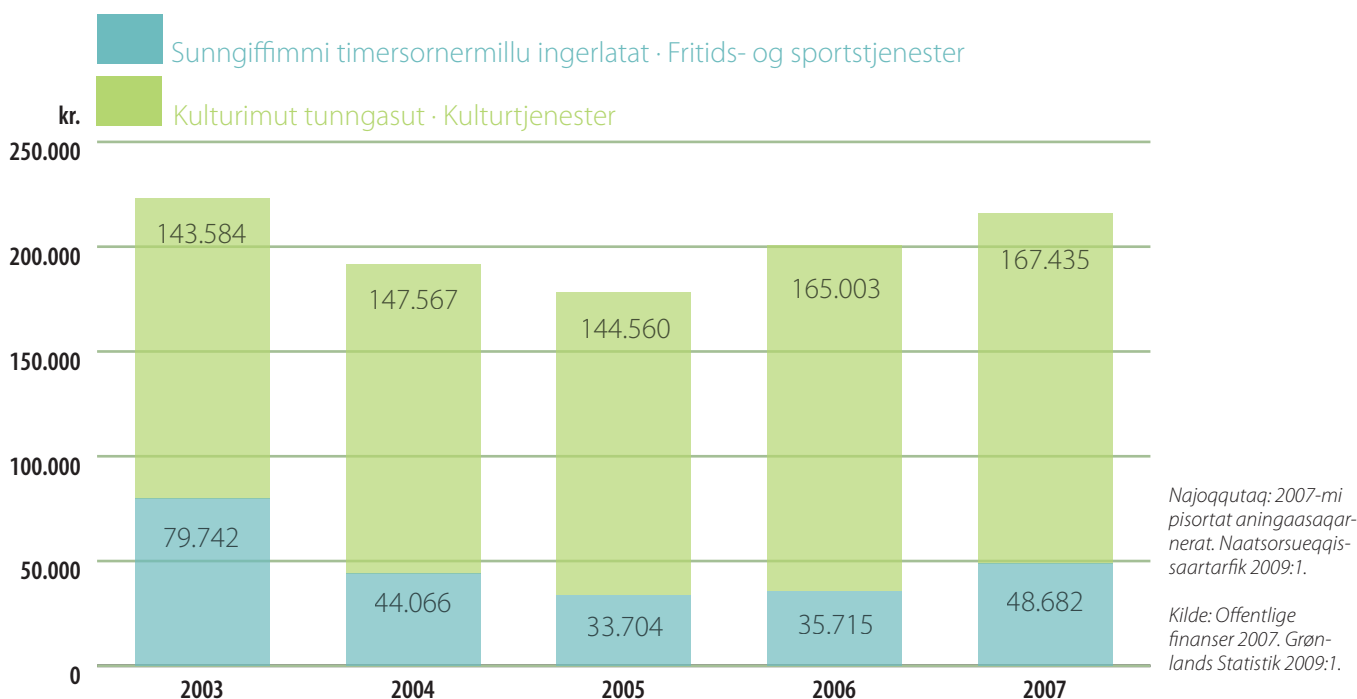
Der findes mange definitioner af kultur og forståelsen i denne udgivelse tager udgangspunkt i en udbredt definition, der betegner kultur som en livsform, hvor folk med fælles kultur oplever verden på næsten samme måde – de har samme verdensbillede, og det adskiller sig fra andre kulturers verdensbillede. Dette verdensbillede er ikke medfødt, men er noget der skal tillæres, hvilket sker i en løbende proces, mens barnet vokser op. Tilegnelsen sker gennem observation af andre i kulturen, og som barn efterligner man de andres handlemønstre på både et ubevidst og et bevidst plan. På den måde kan man tale om, at kultur overføres fra den ene generation til den anden ved hjælp af kulturelle symboler, som består af både det talte og skrevne sprog samt nonverbal adfærd. Kulturens fortællinger overføres både fra det skrevne sprog via bøger, det talte sprog gennem fjernsynet, og den nonverbale adfærd kan for eksempel tilegnes, når man lærer at anvende særlige redskaber. I forbindelse med indførelsen af Selvstyret i Grønland har en styrkelse af det grønlandske sprog spillet en vigtig rolle, og det har stået højt på dagsordenen, da det vil kunne bidrage til at øge den kulturelle bevidsthed og identitet. Den grønlandske kultur er naturligvis dynamisk og ændrer sig løbende i takt med globaliseringen og tiden, men i denne temadel vil der blive fokuseret på de kulturelle symboler og aktiviteter, som de grønlandske børn og unge har mulighed for at deltage i. Der er tale om en konstant påvirkning, men denne udgivelse vil være begrænset til at belyse de tilbud, som det offentlige stiller til rådighed for samtlige børn, med forbehold for de kommunale forskelle der vil optræde. De kommunale tilbud er endvidere centrale, da de rammer bredt og ikke indbefatter økonomiske udgifter for børn og unge.

Et andet centralt begreb, der optræder i denne temadel, er idræt, og her tænkes der på aktiviteter som indbefatter en form for fysisk bevægelse, og som er organiseret i en forening eller en anden kontinuerlig forsamling. Det kan ikke lade sig gøre at afdække samtlige situationer, hvori de grønlandske børn og unge dyrker idræt i fritiden, og derfor skal det fastslås, at denne undersøgelse ikke indeholder oversigter med estimater over de unges tidsforbrug til idræt. Fodboldspil efter skole osv. kan ikke afdækkes, og det skal som sagt være en gentaget organiseret aktivitet.

Sammissamimatumanikommuninipeqatigiiffinnitneqeroorutitut,meeqqanut inuusuttunullu kalaallinut atugassiisutigineqartunut ataatsimoortumik nalunaaruutit sapinngisaq naapertorlugu pitsaanerpaat saqqummiunneqassapput. Tamakkua tungaasigut paasissutissanik katersiniarneq imaan-naasimanngilaq, tamannalu aamma takussutissaalluni sammissami Nuummiit paasissutissiisutit sooq tamak amerlanerutiginerannut. Tamatumunnga uiggiullugu MIPI-p – Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Ilisimasaqarfip nutaamik kommuunerujussuannortut kaammattorusuppai pissutsinut tamakkununnga meeqqanut inuusuttunullu attuumassuteqartunik uppernarsaasersuineq ingerlatiinnaqqullugu annertusaavigaluguluunniit. Tamatumani aamma taamatuttaaq pineqarput kulturimut tunngasutigut ingerlatsiviit allat, tamakkua tungaasigut ilisimasat meeqqanik inuusuttunillu sammisanuinnaannitsoq, aammali kalaallit kulturjata piuinnaartinnissaa ineriartortinnissaalu eqqarsaatigalugit pingaaruteqarmata.

I dette temanummer vil der optræde den bedst mulige samlede oversigt over de kommunale og foreningsforankrede tilbud, der bliver stillet til rådighed for grønlandske børn og unge. Det har været en udfordring at indsamle informationer fra disse områder, hvilket er med til at forklare, hvorfor informationer fra Nuuk er lidt overrepræsenteret i temadelen. I forlængelse heraf vil MIPI – Videnscenter om Børn og Unge gerne opfordre de nye stor-kommuner til, at man fortsat opretholder og gerne udbygger dokumentationen af de forhold, der vedrører børn og unge. Det gælder ligeledes andre kulturinstitutioner, da viden på dette område ikke kun er vigtigt i forhold til aktiviteter for børn og unge, men også i opretholdelsen og udviklingen af den grønlandske kultur.

Figur 1: Kultutimut, sunngiffimmut timersornermullu tunngasunik ingerlatanut pisortat aningaasartuutaat katillugit 2003-2007
Den offentlige sektors samlede udgifter til kulturtjenester samt fritids- og sportstjenester i 2003-2007

Pisortanit aningaasaliissutit tapersiissutillu

Sammisassaqartitsinerit kommuunini neqeroorutigineqartut ataasiakkaat alakkartinnginneranni aallaqqaasiullugu pisortat kultureqarnermut timersornermullu tunngasutigut aningaasaliissutigisimasaannut anikitsumik takussutissiaq saqqummiunneqassaaq. Aningaasat taakkua sammisassaqartitsinerit pilersinneqarsinnaasunut sinaakkutaapput. Aningaasanut inatsisini kingullerpaani takuneqarsinnaavoq tamakkununga aningaasat qanoq amerlatigisut atugassiissutigineqarsimanersut.

Figur 1

Figur 1-imi takuneqarsinnaavoq pisortat kulturimut taamatullu timersornermut sunngiffimmullu tunngasutigut piffissami 2003-2007 aningaasartuutigisimasaat katillugit, naatsorsuinerillu tamatumani ilaatigut takutippaat sammineqarnermi suut pingartinneqartut. Kultureqarnermut tunngasunut 2007-imi aningaasartuutit piffissap tamatuma nalaani qaffasinnerpaajupput. Taamatullu sunngiffimmut timersornermullu tunngasutigut aningaasartuutit taamatuttaaq 2007-imi ukiunut siuliinut pingasunut sanilliussineri qaffasinnerpaajullutik. 2005-imi pineqartuni marluusuni tamani aningaasartuutit appasinnerpaajusimapput.

Figur 2

Ukiut tamaasa Inatsisartut aningaasanut inatsisiliortarput, pineqartut assigiinngitsut ukiumi tulliuuttumi qanoq amerlatigisunik pisortanit aningaasaliiffigineqarnerisut takunniffiusinnaasumik. Figuri 2-p takutip-

Offentlige bevillinger og støtte

Inden vi ser nærmere på de konkrete aktiviteter, der bliver tilbudt i kommunerne vil der indledningsvis optræde en mindre oversigt over de bevillinger, som det offentlige har givet det kulturelle og idrætsmæssige område. Disse midler danner rammen for de aktiviteter, der kan oprettes. På de seneste Finanslove kan man aflæse, hvor mange penge der bliver tilført områderne.

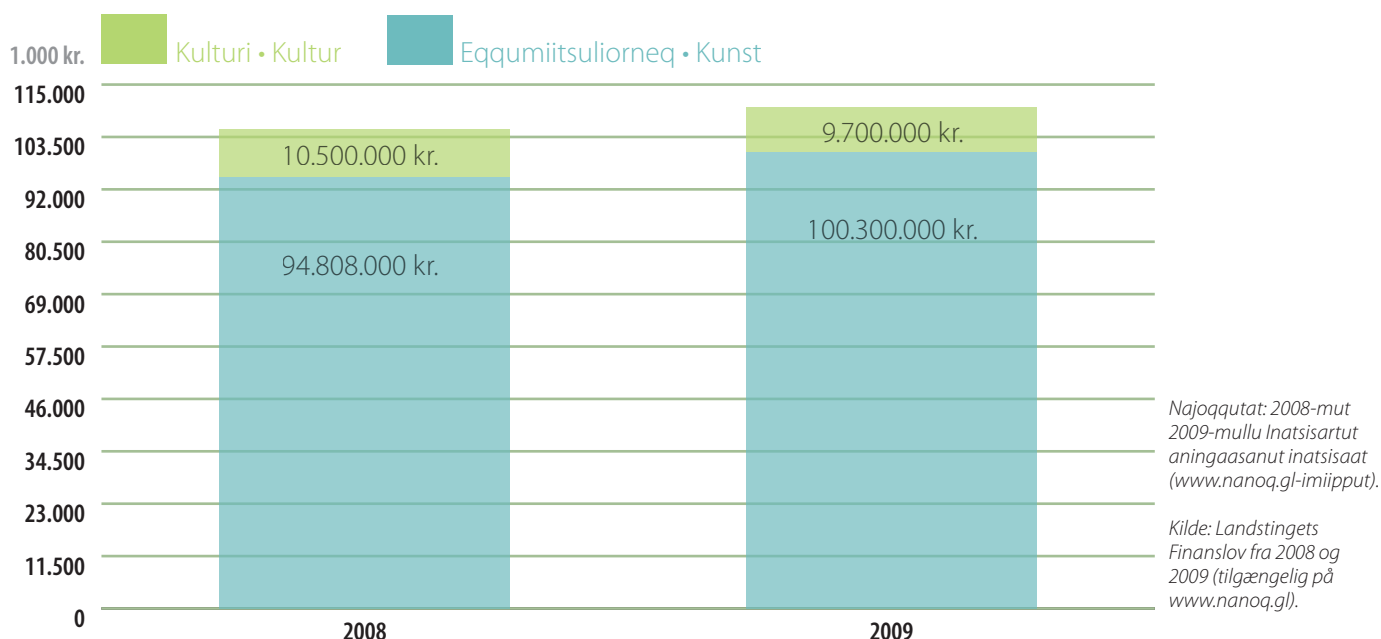
Figur 1

I figur 1 kan man se den offentlige sektors samlede udgifter til kulturtjenester samt fritids- og sportstjenester i perioden 2003-2007, og der er tale om opgørelser, der siger noget om dette temanummers fokus. I 2007 var udgifterne til kulturtjenester på sit højeste i hele perioden. Tilsvarende var udgifterne til fritids- og sportstjenester ligeledes de højeste i 2007 i forhold til de tre forgående år. I 2005 var udgifterne til begge områder på det laveste.

Figur 2

Hvert år udformer Landstinget en Finanslov, der indeholder oversigter over, hvor mange offentlige midler de forskellige områder skal tildeles i det kommende år. Figur 2 viser de finanslovsbevillinger, der er tildelt kunst- og kulturområdet i

Figur 2: Inatsiartut aningaasanut inatsisaannit aningaasaliissutitut takussutissiaq 2008 aamma 2009 (Artikel 40.14 aamma 40.15)
Bevillingsoversigt fra Landstingets Finanslov i 2008 og 2009 (artikel 40.14 og 40.15)

paa aningaasanut inatsimmi 2008-mi 2009-milu aningaasaliissutit eqqumiitsuliornermut kultureqarnermullu atugassat. Soorlu takussutissiami takuneqarsinnaasutut eqqartukkanut marluusunut tamanut aningaasaliissutit ataatsimut isigalugit qaffariarsimapput, annertuumik qaffaasoqarsimalluni. Kulturimut tunngasut 2008-mut assersuussigaanni 2009-mi appariartinneqarsimapput. Pingaartuuvuq isiginiassallugu ataatsimoortumik aningaasaliissutaammata, meeqqanut inuusuttunullu tunngasunut immikkut aningaasaliisoqarneq ajorpoq. Aningaasaliissutinit taakkunanga qanoq amerlatigisut meeqqanut inuusuttunullu atorneqassanersut eqqoriaruminaatsorujussuuvuq.

Tabeli 1

Tabel 1-ip takutippaa 2008-mi 2009-milu kultureqarnermut eqqumiitsuliornermullu immikkut aningaasaliissutit. Ataatsimut isigalugit ajunngillat, aningaasaliissutit ataatsimut 7 mio. koruunit sinnerlugit amerlineqarsimammata, 2009-milu 113 mio. koruuningajannik sammisaqarfinnut marluusunut taakkununga aningaasaliisoqarluni, tassalu 7,3 mio. koruuninik amerlanerussuteqarlutik, 2008-mut sanilliussigaanni. Tassalu pingaartumik Kalaallit Nunaata Radioa KNR, Katuaq aammalu Kalaallit Nunaata Katersugaasivia aningaasaliif-

2008 og 2009. Som figuren viser, er der samlet sket en stigning i bevillingen til de to områder, men stigningen er tilfaldet kulturområdet, hvor der har været en betragtelig stigning. Kulturområdet er blevet beskåret i 2009 sammenlignet med 2008. Det er vigtigt at holde sig for øje, at der er tale om overordnede bevillinger, og de tildeles ikke specifikt børne- og ungeområdet. Hvor stor en andel af disse midler, der bliver brugt på børn og unge er meget svært at gisne om.

Tabel 1

Tabel 1 viser de specifikke bevillinger til kultur- og kunstmrådet i 2008 og 2009. Samlet set ser det positivt ud, i og med bevillingerne samlet set er øget med mere end 7 mio. kr., og i 2009 var der bevilliget knap 113 mio. kr. til disse områder, hvilket er en stigning på 7,3 mio. kr., hvis man sammenligner med 2008. Det er især Grønlands Radio KNR, Grønlands Kulturhus Ka-

Tabel 1: Inatsiartut aningaasanut inatsisaannit aningaasaliissutinut takussutissiaq 2008 aamma 2009
Bevillingsoversigt fra Landstingets Finanslov i 2008 og 2009

Kultur	2008	2009
Kalaallit aviisiinut tapiissutit aamma NCB-mut akitsuutit · Tilskud til grønlandske aviser og NCB-afgifter	700.000	700.000
Nunatta Atuagaateqarfia · Det grønlandske landsbibliotek	12.960.000	13.655.000
Nunatta katersugaasivia · Grønlands Nationalmuseum	7.605.000	9.128.000
Timersornermut tapiissutit · Tilskud til idræt	7.200.000	7.563.000
Meeqqanut inuusuttunullu soqutigisaqaqatigiiffinnut nunamut tamarmut atuuttuusunut tapiissutit Tilskud til landsdækkende børne- og ungdomsorganisationer	1.700.000	1.700.000
Kultureqarnermut tunngasutigut isumaqatigiissummik aallaaveqartumik tapiissutit · Aftalebundne tilskud til kulturområdet	900.000	900.000
Sumiiffinni Radionik TV-nillu ingerlatsinerneq tapiissutit · Tilskud til lokal Radio- og lokalTV virksomhed	1.645.000	1.681.000
Kalaallit Nunaata Radioa · KNR Grønlands Radio - KNR	56.998.000	59.873.000
Nunatta Kulturimut Illorsua Katuaq · Grønlands Kulturhus Katuaq	4.700.000	4.700.000
Kommunenut agguataarinerup avataani Sunngiffimmi ingerlatat · Fritidsvirksomhed udenfor kommunal inddeling	200.000	200.000
Artic Winter Games aamma Island Games · Artic Winter Games og Island Games	200.000	200.000

Eqqumiitsuliorneq Kunst	2008	2009
Kulturimut tapiissutit allat · Andre tilskud til Kultur	7.600.000	6.600.000
Kalaallit atuakkiat saqqummersinneqarnerneq tapiissutit · Tilskud til udgivelse af grønlandsksprogede bøger	1.200.000	1.200.000
Isiginnaartitsinerneq ingerlatsineq · Teatervirksomhed	1.500.000	1.700.000
Nunatta eqqumiitsulianik Katersugaasivnut pilersitsinissamut tapiissutit · Tilskud til oprettelse af Grønlands Nationalgalleri	200.000	200.000
Taagorneqartunut aningaasaliissutit katillugit · I alt tilført til områderne	105.308.000	110.000.000

Najoqqutat: 2008-mut 2009-mullu inatsiartut aningaasanut inatsisaat www.nanoq.gl/imiit.
Kilde: Landstingets Finanslov i 2008 og 2009 på www.nanoq.gl.

figineqarnermikkut qaffaaffigineqarnerpaasimallutik. KNR-ip 2007-imi uki-umoortumik nalunaarutaani takuneqarsinnaavoq aallakaatitassianit tiimit qassit meeqqanut inuusuttunullu TV-mi radiomilu aallakaatitassiaassasut, aallakaatitsisarnissamut isumaqatigiissummi aalajangikkat malissagunikkit. 2007-imi TV-mi meeqqanut inuusuttunullu aallakaatitsinissatut isumaqatigiissutit 42%-ii aallakaatitassiarinngitsoorsimavaat, taamatullu meeqqanut inuusuttunullu tiimit radiokkut aallakaatitsinissat 34%-ii aallakaatinngitsoorsimallugit.

Aningaasanut inatsimmi immikkoortut aalajangersimasut saniatigut aamma immikkoortunut assigiinngitsunut ingerlanniakkat assigiinngitsut aningaasaliiffigineqarsimapput, tamatumaniilu meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik ingerlanniakkat allattorsimallutik, 2007-imi kulturimut atugassatut immikkoortitat aammalu Tips og lotto-mit aningaasaliissutit aqutitigalugit Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup aningaasaliissutigisai.

Kulturimut atugassat 2007-imi ingerlanniakkanut makkununga aningaasaliissutigineqarput:

- Nipiaa Rockfestivalen 2007 Aasianni
- Kulusummi Aasaanerani eqqumiitsuliornermut atuarfik
- Stine Jacobsen-ip meeqqanut atuakkiaa
- Meeqqat inuusuttullu isiginnaartitsisarfiat v. Uajii Teatret
- 'Malugisarpara' v. Pipaluk K. Jørgensen
- Meeqqanut isiginnaagassiaq (Juullimut tunissutinik tillittoq) v. Silamiut Teateret
- **Katillugit kr. 352.000**

2007-imi meeqqanut inuusuttunullu tunngasutigut ingerlanniakkanut aamma immikkut immikkoortitaqarpoq (iliuuseqarfiginiakkanut):

- Meeqqanut inuusuttunullu il.il. kulturimut tunngasunik aqqissuussinerit Narsap Kommunemi
- Inuusuttunut isiginnaartitsinermik ingerlataq Silamiut Teaterimi
- Gospelworkshop Nuummi meeqqat erinarsoqatigiit peqatigiiffianni.
- **Katillugit kr. 300.000**

Tips- aamma lotto-mit aningaasaliissutit (pulje C) ukiunut sisamanut agguaassisartoq

- Didas Dansebureau-mi qitinnermik isiginnaartitsineq
- Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit kisitsisitigut paasissutissat MIPI-meersut
- Erinarsoqatigiit katerisimaarnerat (Nordbusang 18) v. Nuummi meeqqat erinarsoqatigiit peqatigiiffiat
- Meeqqanut inuusuttunullu atuagassiat pillugit ataatsimeersuarneq Atuakkiortut peqatigiiffianni
- Meeqqanut isiginnaartitsineq ('Uiusup pania aamma nuliaasup pania') v. Nunani Avannarlerni Piorsarsimassutsikkut Attaveqaat
- Juullip nalaani angalaarneq v. Hanne Qvist
- Meeqqanut isiginnaagassiaq ('Juullimut tunissutinik tillittoq') v. Silamiut Teateret
- Inuusuttunut isiginnaagassiaq ('Polaroid') v. Nunani Avannarlerni Piorsarsimassutsikkut Attaveqaat
- **Katillugit kr. 565.000**

tuaq og Grønlands Nationalmuseum, der har oplevet de største stigninger i deres bevilling. Af KNRs årsrapport fra 2007 fremgår det, hvor mange timers udsendelse de skal producere til børn og unge for at leve op til deres public service aftale på både TV- og radioområdet. I 2007 manglede KNR at producere 42 % af de aftalte timers TV til børn og unge, og tilsvarende var der 34 % af de aftalte timers radio til børn og unge, der ikke blev gennemført.

Udover de faste punkter på Finansloven er der også afsat penge til forskellige projekter i diverse puljer, og her optræder en liste over de børne- og ungeprojekter, som Departement for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke bevilligede penge til i 2007 via Kulturmiddepuljen og Tips- og lottomidlerne.

Kulturmidlerne bevilligede penge til følgende projekter i 2007:

- Nipiaa Rockfestivalen 2007 i Aasiaat
- Sommerkunstskole i Kulusuk
- Børnebog af Stinne Jacobsen
- Børn og ungeteater v. Uajii Teatret
- Ungdomsteater ('Malugisarpara') v. Pipaluk K. Jørgensen
- Børneforestilling ('Julegavytven') v. Silamiut Teateret
- **I alt kr. 352.000**

I 2007 var der desuden en særlig pulje (indsatsområde) til børn og ungeprojekter

- Kulturelle arrangementer for børn og unge v. Narsaq Kommune
- Ungdomsteaterprojekt v. Silamiut Teatret
- Gospelworkshop v. Børnekorforeningen i Nuuk
- **I alt kr. 300.000**

Tips- og lottomidlerne (pulje C) har 4 uddelinger om året

- Danseforestilling med Didas Dansebureau
- Børne- og ungestatistik v. MIPI
- Korstævne (Nordbusang 18) v. Børnekorforeningen i Nuuk
- Symposium om børne- og ungelitteratur v. Forfatterforeningen
- Børneteater ('Mandedatteren og konedatteren') v. Nordens Institut i Grønland
- Juleturne v. Hanne Qvist
- Børneforestilling ('Julegavytven') v. Silamiut Teateret
- Ungdomsforestilling ('Polaroid') v. Nordens Institut i Grønland
- **I alt kr. 565.000**

Matuma qulaani allattukkani takuneqarsinnaasutut iliuitsit ingerlanniakkallu assigiinngitsut naammassiniarnissaannut aningaasaliiffigineqarsimapput, tassalu meeqqanut inuusuttunullu sammisaqartitsinernut 1,2 mio. koruunit aningaasaliissutaasimapput. Tamatumani pineqartut tassaallutik nipilersorneq, atuakkat, isiginnaartitsinerillu assigiinngitsut arlaqartut. Tamakkulu saniatigut aamma meeqqanut sammitinneqartunik ingerlanniakkat ilaallutik, taamatullu iliuitsit arlaqartut inuusunnerusunut tunngatitaallutik, tamannalu iluarinarpoq.

Meeqqanut inuusuttunullu soqutigisaqatigiiffiit **agguaatassanit B-nit** Sorlammit agguanneqartartunit qinnuteqartussaapput, aanalu 2007-imi naatsorsuusiaq, meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik ingerlatat suut aningaasaliiffigineqarsimanersut:

Ingerlatsinermut tapiissutit:

- Kalaallit Nunaanni fritidsklubbit Kattuffiat **69.000 kr.**
- Spejderit Kattuffiat/Grønlands Spejderkorps **63.500 kr.**

Ingerlatat:

- Kalaallit Nunaanni fritidsklubbit Kattuffiat (nuannaariarnerit, tammaarsimaarnerit il.il.) **150.000 kr.**
- Spejderit Kattuffiat/Grønlands Spejderkorps (World Jamboree) **200.000 kr.**
- Inuusuttut Ingerl. (nuannaariarnerit) **8.000 kr.**
- Kalaallit Nunaanni fritidsklubbit Kattuffiat (nalliuttorsiorneq) **37.500 kr.**
- **Katillugit kr. 528.000**

B-mi agguagassiani aningaasaliinerit arlaqartut ingerlatanut tapiissutitut atorineqarsimapput, naatsorsuusianilu takuneqarsinnaanngilaq, ingerlatat sorpiaat pineqarnersut, taamaattumillu matuma qulaani takussutissiaq aningaasaliissutit 2007-imi meeqqanut inuusuttunullu tunngasunut atorineqarsimanerannik eqqortumik takussutissiatut oqaatigineqarsinnaanngilaq.

Som det fremgår af ovenstående opstilling var der diverse tiltag og projekter, der modtog penge til gennemførelsen, og der var bevilliget 1,2 mio. kr. til aktiviteter, der omhandler børn og unge. Der er både tale om musik, bøger og flere forskellige forestillinger. Desuden optræder projekter, der har børn som målgruppe, og der er ligeledes flere af tiltagene, der er tiltænkt et yngre publikum, hvilket er positivt.

Børne- og ungeorganisationerne skal søge **pulje B**, som uddeles af Sorlak, og her er en opgørelse fra 2007, der viser hvilke børne- og ungeprojekter, der har fået bevilliget penge:

Driftstilskud:

- Fritidsklubbernes Sammenslutning i Grønland **69.000 kr.**
- Spejderit Kattuffiat/Grønlands Spejderkorps **63.500 kr.**

Projekter:

- Fritidsklubbernes sammenslutning i Grønland (udflugter, lejrture osv.) **150.000 kr.**
- Spejderit Kattuffiat/Grønlands Spejderkorps (World Jamboree) **200.000 kr.**
- Inuusuttut Ingerl. (udflugter) **8.000 kr.**
- Fritidsklubbernes Sammenslutning i Grønland (jubilæumsarrangement) **37.500 kr.**
- **I alt kr. 528.000**

Flere bevillinger fra Pulje B er givet som tilskud til projekter, og i opgørelserne fremgår det ikke, hvilke projekter der er tale om, så ovenstående oversigt er ikke nødvendigvis det retvisende billede af alle bevillingerne tilfaldet børne- og ungeområdet i 2007.

Meeqqanut inuusuttunullu timersornikkut neqeroorutit

Pisortanit meeqqanut inuusuttunullu tunngasunut 2007-imi aningaa-saliissutit misissoreerneranni, immikkoortoq taanna timersornikkut meeqqanut inuusuttunullu pisortanit neqeroorutinut tunngasunik kisitsisinik imaqarpoq. Tassani pineqarlutik kommuninut neqeroorutit nunamilu soqutigisaqatigiiffinit neqeroorutit. Siullerpaamilli illoqarfiit hal-eqartut mini-hal-eqartulluunniit allattorsimaffiat, tamanalu qaammagini issinnerup naligisaani, silami timersorfiit aputeqarluarfigisaanni sikoqarfigisaannillu, timersornissamut tunngavissaasuullutik.

Kalaallit Nunaanni sumiiffinni assigiinngitsuni arlalinnik timersortarfeqarlunilu minihal-eqarpoq. Uanilu illoqarfiit hal-eqarfusut tamatumuunalu illup iluani timersornissamut periarfissaqarfusut allattorsimapput:

- Qaanaaq
- Upernavik
- Uummannaq
- Qeqertarsuaq
- Ilulissat
- Aasiaat
- Kangaasiaq
- Sisimiut
- Maniitsoq
- Nuuk
- Qaqortoq
- Narsaq
- Nanortalik
- Tasiilaq
- Ittoqqortoormiit (minihal)

Illoqarfinni taakkunani soqutigisaqatigiiffiit peqatigiiffiillu hal-imik attartornissamut periarfissaqarput, illoqarfinnilu ataasiakkaani ”tamanut ammasumik” ununni ataasiakkaani aaqqissuussinermit peqataanissamut periarfissaqarluni, meeqqat inuusuttunullu timersorqatigiiffiit arlaannut ilaasortaangikkaluarlutik piumasaminnik pinnguarfigisinnaasaannik.

Tabeli 2

Kommuninut tamani meeqqat atuarfiini atuartunut sunngiffimmi atuartitsineq neqeroorutigineqartarpoq, tamannalu Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqtitsineq pillugit Inatsisartut peqqusutaat nr. 10, 21. maj 2002-meersoq malillugu pisussaaffiilluni. Tabeli 2-p takutippai sammisassaqtitsinerit ukiumi atuarfusumi 08/09-mi neqeroorutigineqartut. Sammisassaqtitsinerit timimik aalatitsinerit imaqartut, taamaattumillu timersornermut ilaasut pineqarput. Nalunaarsuummilu tassani takuneqarsinnaallutik kommuninut sunngiffimmi atuartitsinerimut allattugaataannit tigulaakkat, tassalu sammisassat meeqqanut inuusuttunullu sammitinneqartut kisimik pineqarlutik. Allattukkat takutippaat kommuninut arlaqartuni sammisassat assigiinngitsorpassuit neqeroorutigineqartartut – arsamik pinnguaatsinik naluneqanngitsuniit, soorlu basket-ernerniit isikkamillu arsarnerniit, qaqutigoorne-rusunut assersuutigalugu mavedansinut Inuit games-inut. Kommuneqarfik Sermersuumi taamatuttaaq assigiinngitsunik holdinik tallimanik neqerooruteqarpoq, marluinnaalli aallartillutik, kommuninut tungaaniit isumaq kusanaraluaqisoq, tamanna inuusuttunut soqutigininnertut ingilaq. Sammisassat ukiumi atuarfusumi 08/09-mi pilersinneqartut assigiinngissitertorujussuupput, Qeqqata Kommunianit Kommune Kujalermilu holdit amerlanerpaapput, siullermi holdit sisamaallutik aappaanilu arfineq-marluullutik, Kommuneqarfik Sermersuumili Qaasuitsup Kommunianilu holdit taamaallaat marluk ataaserlu pilersinneqarsinnaasimallutik. Imaassinnaavoq immaqa timersorqatigiiffiit allat meeqqat

Idrætstilbud til børn og unge

Efter en gennemgang af de offentlige midler, der er blevet tildelt børne- og unge området i 2007 vil dette afsnit indeholde nøgletal om de offentlige tilbud til børn og unge, der indeholder idræt. Der er både tale om kommunale tilbud og tilbud fra landets organisationer. Men allerførst en liste over de byer, hvor der findes en hal eller mini-hal, hvilket er en forudsætning for at dyrke idræt i de kolde måneder, hvor der ligger meget sne og is på de udendørs baner.

Der findes flere sportshaller og mini-haller rundt omkring i Grønland. Her er en liste over de byer, hvor man har adgang til haller og dermed mulighed for at dyrke idræt indendørs.

- Qaanaaq
- Upernavik
- Uummannaq
- Qeqertarsuaq
- Ilulissat
- Aasiaat
- Kangaasiaq
- Sisimiut
- Maniitsoq
- Nuuk
- Qaqortoq
- Narsaq
- Nanortalik
- Tasiilaq
- Ittoqqortoormiit (minihal)

I disse byer har organisationer og foreninger mulighed for at leje hallen, og i enkelte byer er der mulighed for at deltage i 'Åben-hal' arrangementer, hvilket er enkelte aftener, hvor der er fri leg i hallen for byens børn og unge, så her behøver man ikke være medlem af en sportsforening for at have adgang.

Tabel 2

Alle kommuner tilbyder fritidsundervisning til folkeskoleeleverne, hvilket de er forpligtet til ifølge Landstingsforordning nr. 10 af 21. maj 2002 om kultur- og fritidsvirksomhed. Tabel 2 viser de aktiviteter, der blev udbudt i skoleåret 08/09. Der er tale om aktiviteter, der indeholder bevægelse, og som dermed falder inden for idræts-kategoriseringen. Det er et udsnit af kommunernes fritidsundervisningskatalog, og det er kun aktiviteter målrettet børn og unge, der optræder her. Oversigten viser, at der i flere kommuner bliver udbudt mange forskellige hold – lige fra mere traditionelle boldspil som basket og fodbold til andre knap så udbredte idrætsgrene som for eksempel mavedans og Inuit games. I Kommuneqarfik Sermersooq er der tilsvarende udbudt fem forskellige hold, men der har kun været tilslutning til to af holdene, så selvom intentionen er god fra kommunens side, er det ikke ensbetydende med, at de unge interesserer sig for aktiviteten. Der er stor variation i antallet af aktiviteter, der er blevet oprettet i skoleåret 08/09, og Qeqqata Kommunia og Kommune Kujalleq har flest med henholdsvis fire og syv hold, hvorimod Kommuneqarfik Sermersooq og Qaasuitsup Kommune kun kunne oprette to og et hold. Det kan hænge sammen med flere ting, både at der måske er andre idrætsforeninger, der har stor tilslutning, som børnene er medlem-

ilaasortaaffigisaat atorluarneqarnerusimasut imaluunniit sammisassat neqeroortigineqartut meeqqanut iluarinartuusimanningsut.

Tabeli 3 figurillu 3 + 4

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat kattuffinnut (GIF) arfineq-pingasunut ataatsimoorfiuvoq ilaasortaallu timersoqatigiiffiit klubbillu assigiinningsuullutik. GIF-imi kattuffiit kommuuninit tapiiffigineqartarput timersoqatigiiffinni ilaasortarisaminni meeqqanut 15-it inorlugit ukiulinnut akeqanngitsumik ilaasortaanermik nererooruteqarsinnaasut. Inuusuttuaqqat 15-inik taakkualuunniit sinnerlugit ukiullit pineqartillugit taakkua ilaasortaanermut akiliummik, GIF-ip paasissutissiinera mallillugu agguaqatigiissitsinermi qaammammut 70 koruunit missigisaannik akiliisartussaapput. Figuri 3 aamma 4-mi takuneqarsinnaapput meeqqat inuusuttullu kattuffinni ilaasortasut qassiuneri. Kalaallit Nunaanni Arsaattartut Kattuffiat meeqqanik inuusuttunillu 2.000-it sinnerlugit ilaasortaarluni meeqqanik inuusuttunillu ilaasortaqrnersaavoq, taakkulu 0-14-inik ukiulinnut 15-18-inillu ukiulinnut agguataarneranni amerlaqatigiipajaarlutik.

mer af, eller at de tilbudte aktiviteter ikke virkede tiltalende på børnene.

Tabeli 3 og figur 3 + 4

Grønlands Idræts Forbund (GIF) er en paraplyorganisation med 8 specialforbund, og deres medlemmer består af en del forskellige idrætsforeninger og klubber. Forbundene i GIF får kommunalt tilskud, så de kan tilbyde gratis medlemskab i deres idrætsforeninger til børn under 14 år. Når der er tale om unge mennesker på 15 år eller derover, skal de betale kontingent, hvilket ligger gennemsnitligt på ca. 70 kr. om måneden ifølge GIF. Figur 3 og 4 viser antallet af børn og unge, der var medlem af forbundene i 2008. Grønlands Boldspil Union topper medlemstallene med lidt mere end 2.000 børn og unge, og fordelingen mellem de 0-14-årige og 15-18-årige er nogenlunde lige. Grønlands Håndboldforbund har også et højt medlemstal for børn og unge, og her er det især de 0-14-årige, der dækker cirka 2/3 af det samle-

Tabel 2: Ukiumi atuarfusumi 08/09-mi kommuunimi meeqqat atuarfianni atuartunut sunngiffimmi atuartitsineq Kommunal fritidsundervisning til folkeskoleelever i skoleåret 08/09

	Kommuneqarfik Sermersooq		Qaasuitsup Kommune		Qeqqata Kommunia		Kommune Kujalleq	
	Neqeroorutit Udbudt	Pilersitat Oprettet	Neqeroorutit Udbudt	Pilersitat Oprettet	Neqeroorutit Udbudt	Pilersitat Oprettet	Neqeroorutit* Udbudt*	Pilersitat Oprettet
Basketball								X
Tilluunneq · Boksetræning								X
Arsamerit pinnguaatsillu · Boldspil og leg								X
Qitinneq · Dans				X				X
Isikkamik arsaanneq · Fodbold	X				X	X		
Eqaarsaarneq · Gymnastik	X				X	X		
Hip-hop aamma Breakdance · Hip-hop og Breakdance	X	X	X		X	X		X
Timersorneq · Idræt	X	X						
Inuit games								X
Mavedans	X							
Nukkissarneq · Styrketræning					X	X		
Taekwondo								X

* Kommune Kujalleq suut neqeroortigineqarnerinik paasissutissiingilaaq – taamaallaat suut aallartinneqarnerisut.

* Ingen information fra Kommune Kujalleq om hvilke der blev udbudt – kun hvilke der blev oprettet.

Najoqqutaq: Kommuunini sunngiffimmi inspektørit 2009.

Kilde: Fritidsinspektørerne i kommunerne 2009.

Kalaallit Nunaanni Assammik Arsartartut Kattuffiat amma meeqqanik inuusuttunillu ilaasortarpassuaqarpoq, tassanilu pingaartumik ilaasortaat katillutik 2/3-ii missiliorlugit 0-14-inik ukiuliullutik. Tamanut tunngatillugu ilisarnaataavoq katuffinni ilaasortaat tassaapput 0-14-inik ukiullit inuusuttunut 15-18-inut ukiulinnut sanilliullugit amerlanerusarneri. Timersoqatigiiffinni tamani inuusuttuaqqat ilaasortaaginnartinniarnerat ajornartorsiutaavoq, inuusuttuarangorlutik allanik soqutigisaqalerneranni. Meeqqanut 14-it inorlugit ukiulinnut timersoqatigiiffinni ilaasortaanerup akeqannginnera aamma ilaasortat amerlassusaannut sunniuteqartarunarpog aammalu 15-18-inik ukiullit ilaasortaajunnaartarnerannut inuusuttuaqqat 15-inik ukioqaleraangamik ilaasortaanerumut akiliisalertarnerat peqqutaataasinnaalluni. 2008-mi meeqqat inuusuttullu 5.306 timersoqatigiiffinni ilaasortaapput, tassalu tamanna isumaqarluni meeqqat inuusuttullu kalaallit 0-18-inik ukiulit pingasortarutaat ingerlaavartumik timersornermik aallutaqartatut.

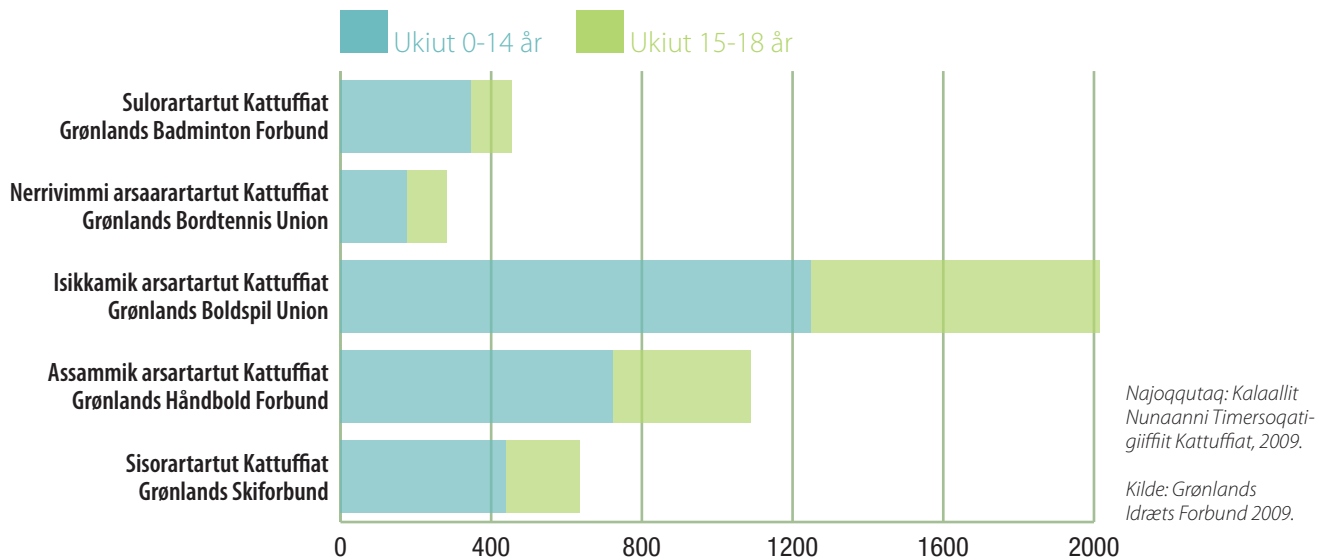
de medlemstal. Det der generelt kendetegner aldersfordelingen i specialforbundene er, at de 0-14-årige står for flest medlemskaber i forhold til de unge på 15-18 år. Det er en generel tendens i idrætsforeningerne, at det er svært at fastholde de unge, så snart de bliver teenagere og får andre interesser. Det gratis medlemskab af idrætsforeningerne for børn under 14 år har formodentlig også en betydning for medlemstallet og frafaldet hos de 15-18-årige kan sagtens hænge sammen med det kontingent, der pålægges de unge, når de fylder 15 år. I 2008 var 5.306 børn og unge medlemmer af en idrætsklub eller forening, hvilket betyder, at lige under en tredjedel af grønlandske børn og unge i aldersgruppen 0-18 år dyrkede idræt kontinuerligt.

Tabel 3: 2007 aamma 2008-mi meeqqat inuusuttullu Timersoqatigiit Kattuffianni ilaasortaat. Børne og unge medlemmer af Grønlands Idræts Forbund (GIF) i 2007 og 2008

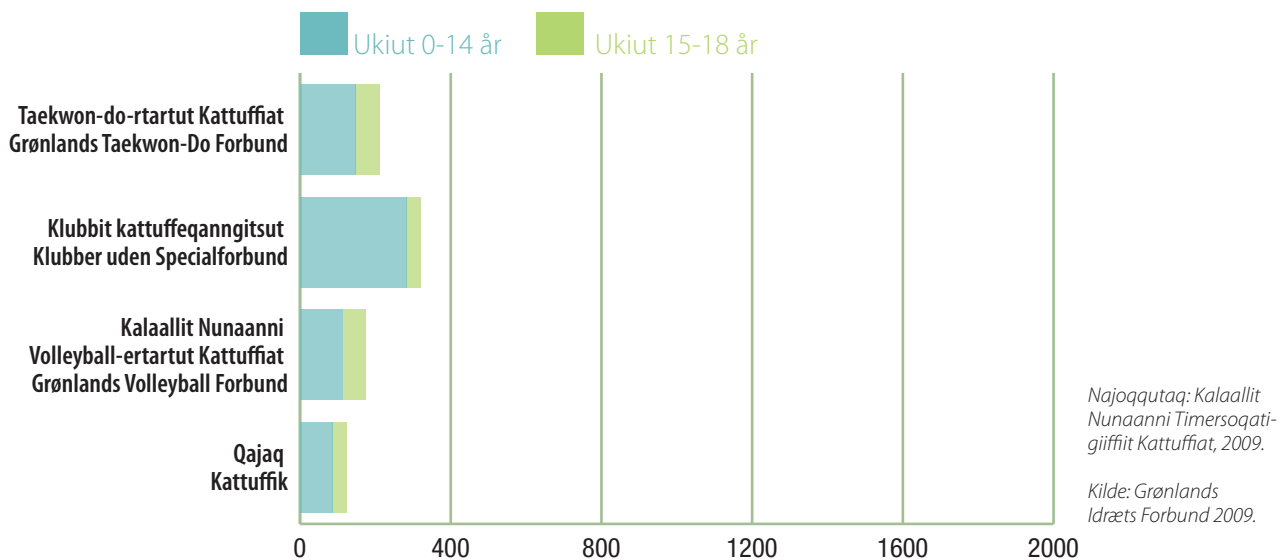
Kattuffiit assigiinngitsut · Specialforbund	2007		2008	
	Ukiut 0-14 år	Ukiut 15-18 år	Ukiut 0-14 år	Ukiut 15-18 år
Sulorartartut Kattuffiat · Grønlands Badminton Forbund	395	140	346	108
Nerrivimmi arsaarartartut Kattuffiat · Grønlands Bordtennis Union	200	111	177	104
Isikkamik arsaarartartut Kattuffiat · Grønlands Boldspil Union	1.203	741	1.250	767
Assammik arsaarartartut Kattuffiat · Grønlands Håndbold Forbund	474	393	724	364
Sisorartartut Kattuffiat · Grønlands Skiforbund	400	240	439	196
Taekwon-do-rtartut Kattuffiat · Grønlands Taekwon-Do Forbund	97	71	147	65
Klubbit kattuffeqanngitsut Klubber uden Specialforbund	363	92	282	38
Kalaallit Nunaanni Volleyball-ertartut Kattuffiat · Grønlands Volleyball Forbund	77	74	113	61
Qajaq · Kattuffik	78	39	86	39
Katillugit · Totale medlemmer	3.287	1.901	3.564	1.742

Najoqqutaq: Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiiffiit Kattuffiat, 2009.
Kilde: Grønlands Idræts Forbund 2009.

Figur 3: Kattuffinni ataasiakkaani 2008-mi ilaasortat.
Antallet af medlemmer i enkelte forbund i 2008

Figur 4: Kattuffinni ataasiakkaani 2008-mi ilaasortat.
Antallet af medlemmer i enkelte forbund i 2008

Meeqqanut inuusuttunullu kulturimut tunngasutigut neqeroorutit

Kulturelle tilbud til børn og unge

Eqqartukkami tamatumani kisitsisit kulturimut tunngasutigut nereroorutit qanoq annertutigisumik kalaallinut meeqqanut inuusuttunullu pissarsiarineqarsinnaanerannik takutitsisuusut ilanngunneqassapput. Kisitsisit kulturimut tunngasutigut ingerlatsivinnersut pineqarput, aammalu meqqat inuusuttullu nereroorutinik qanoq atuitiginerannik takutitsisuus-sallutik.

Denne temakreds vil der blive inddraget tal, der er relevante i forhold til at belyse, hvor tilgængelige kulturelle tilbud er for grønlandske børn og unge. Der er tale om tal fra forskellige kulturelle institutioner, og de vil ydermere give et billede af, i hvor høj grad børn og unge benytter sig af de tilgængelige tilbud.

Tabeli 4

Soorlu siusinnerusukkut oqaatigineqartoq atuarnrup aallartinnerani sunngiffimmi sammisassat assigiinngitsut neqeroorutigineqartarput tabeli

Tabel 4

I hver kommune bliver der som tidligere beskrevet ved skolestart tilbudt forskellige fritidsaktiviteter, og tabel 4

Tabel 4: Ukiumi atuarfusumi 2008/2009 kommuninik meeqqat atuarfianni atuartunut kulturimut tunngasunik sammisassaqaartitsissutit. Kulturelle aktiviteter som blev tilbudt folkeskoleeleverne i kommunerne i skoleåret 2008/2009

	Kommuneqarfik Sermersooq		Qaasuitsup Kommune		Qeqqata Kommunia		Kommune Kujalleq	
	Neqeroorutit Udbudt	Pilersitat Oprettet	Neqeroorutit Udbudt	Pilersitat Oprettet	Neqeroorutit Udbudt	Pilersitat Oprettet	Neqeroorutit* Udbudt*	Pilersitat Oprettet
Iffiorneq · Bugning	x	x	x	x	x	x		
Assilialiorneq · Billedkunst	x	x			x			
Taalliorneq Lyrikkilu · Digt og Lyrik	x							
Isiginnaartitsineq / piviusuusaartitsineq · Drama/rollespil	x		x	x	x	x		
Kalaallit Qitittasii · Grønlandsk folkedans					x	x		
Sanalunneq · Husflid								
Nipituumik atuarneq · Højtælning	x				x	x		
Assassorneq/mersorneq/nuersaaneq/meqqulualerineq Håndarbejde/syning/strikning/Filtning	x	x	x	x	x	x		x
Nipilersormik ilinniarneq/nipilersoqatigineq Instrumentundervisning/samspil	x	x						
Qaanniorneq · Kajakbygning			x	x				
Nerisassiorneq · Madlavning	x				x	x		x
Sapangaaqerineq · Perlesyning/perleformning	x		x	x	x	x		
Erinarsorneq/aalaneq · Sang/bevægelse	x							
Amernik mersorneq · Skindsyning	x	x	x	x				
Qamusiorneq · Slædebygning			x	x				
Sananeq/savimmik kigartuineq · Sløjd/snitning af kniv	x	x	x	x				
Ujaqerineq · Stenslibning					x	x		
Tivaneq · Trommedans					x	x		

Nalunaarsugaq: Qaasuitsup Koomuniani sammisassaqaartitsinerit 7-20 ukiulinnut sammitinneqarput, sinnerilu inersimasunoorlutik, taamaammatt kommunimut tassunga eqqorluinnartumik takutitsisuunani.

Note: I Qaasuitsup Kommunia er aktiviteterne målrettet de 7-20-årige, og resten af aktiviteterne er for voksne, så derfor er det ikke et helt retvisende billede for denne kommune.

* Kommuni Kujallermit suut neqeroorutaanersut paasisitsissutigineqanngilaq – taamaallaat suut pilersinneqarsimanersut.

* Ingen information fra Kommune Kujalleq om hvilke der blev udbudt – kun hvilke der blev oprettet.

Najoqqutaq: Koomunini sunngiffimmi inspektørit, 2009. Kilde: Fritidsinspektørerne i kommunerne, 2009

4-milu takuneqarsinnaapput ukiumi atuarfusumi 2008/2009-mi kulturimut tunngasunik imaqartunik neqeroorutaasut. Sammisassat klassinut assigiingitsunut neqeroorutigineqartarput, kommuninilu ataasiakkaani klassinut qulliunernut sammisassat neqeroorutaasut ungdomsskole-mik taaneqarlutik. Sammisassat allattorneqarfiisigut takuneqarsinnaapput kulturimut attuumassuteqartut assigiingitsut meeqqallu atuarfianni atuartut kalaallit nunami ileqqulersuutininik assassornikkullu suliarineqartartunik ilinniartinneqarnissaat periarfissanut ilaallutik. Sammisat ilaat tassaapput kalaallit kultureqarneranni sakkortuumik tunngaviusut, tamatumani pineqarlutik assersuutigalugu qilaatersorneq, qaanniorneq, sapangaaqerineq qamusiornerlu. Sammisalli sinneri aamma kultureqarnermut attuumassuteqartuusinnaapput, soorlu kalaallit nerisassaataannik nerisassiorneq kalaallillu oqaluttuatoqaasa isiginnaartitsissutigineqarneri.

Kommuunit avannarliit pingasut tamarmik sammisassat kulturimut attuumassuteqartut arfineq-pingasut aqqaneq-marlullu akornanni amerlassuseqartut kommuuniminni meeqqat atuarfianni atuartunut neqeroorutigisimavaat – annertuumilli assigiingissuseqarlutik neqeroorutinit qassit aallartinneqarsimameri eqqarsaatigalugu. Qeqqata Kommuuniani neqeroorutit tamarmik aallartinneqarsimapput, holdillu qulingiluat aallartinneqarsimallutik. Qaasuitsup Kommuuniani hold-it arfineq-pingasut aallartinneqarsinnaasimallutik Kommuneqarfik Sermersuumilu sammisassat neqeroorutigineqartut affaannaat inuusuttunit tapersorsorneqarsimallutik. Kommuuni Kujallermi ukiumi atuarfusumi 2008/2009-mi hold-it marluinnaat pilersinneqarsimapput. Oqaatigineqassaaq taamatut takussutisiinermi kommuunit sammisassanut allattorsimaffiutaannit sammisat tigulaakkat kisimik tunngaviummata, taamaattumillu list-imi allattukkat neqeroorutininik pilersitanilluunniit tamakkiisumik takutitsisuunatik, oqaatigineqartutullu sammisat kultureqarnermut attuumassuteqartut kisimik tamatumani ilaatinneqarlutik. Aammalu oqaatigisariaqarluni sammisat tamakkua amerlanertigut illoqarfinni pilersinneqartarlutik, meeqqat atuarfiisa annerusut sumiiffini, taamaasil-

viser de udbud fra skoleåret 2008/2009, der har et kulturelt indhold. Aktiviteterne bliver udbudt til forskellige klassetrin, og i enkelte kommuner kalder de aktiviteterne for de ældre klasser for ungdomsskole. Listen med aktiviteter afspejler forskellige kulturelle aspekter og kan bidrage til at lære de grønlandske folkeskoleelever om landets skikke og håndarbejds traditioner. Nogle af aktiviteterne er klassisk grønlandske og stærke kulturbærere, her tænkes eksempelvis på trommedans, kajakbygning, perlesyning og slædebygning. Men de resterende aktiviteter kan også indeholde kulturelle aspekter som eksempelvis grønlandske retter i madlavning og grønlandske sagn i rollespil.

De tre nordligste kommuner har alle tilbudt mellem 8 og 12 aktiviteter med kulturelt indhold til folkeskoleeleverne i deres kommune – der er dog stor forskel på, hvor mange af disse hold der blev oprettet. I Qeqqata Kommunia blev stort set alle hold til noget, og de kunne oprette 9 hold. Qaasuitsup Kommune kunne oprette 8 hold, og Kommuneqarfik Sermersooq fik kun opbakning fra de unge mennesker til halvdelen af de tilbudte aktiviteter. Kommune Kujalleq oprettede i skoleåret 2008/2009 to hold. Det skal nævnes, at denne oversigt består af udplukkede aktiviteter fra kommunernes kataloger, og derfor afspejler listen ikke tilnærmelsesvis alle de aktiviteter, der blev tilbudt eller oprettet, og det er som sagt kun de kulturelle aktiviteter, der er inddraget her. Desuden er det centralt at nævne, at disse fritidsaktiviteter oftest bliver oprettet i byerne, hvor folkeskolerne er lidt større, og dermed optræder

Tabel 5: Kommuunini meeqqanut inuusuttunullu neqeroorutit 2008-mi
Andre kommunale tilbud til børn og unge i kommunerne i 2008

	Kommuneqarfik Sermersooq	Qaasuitsup Kommune	Qeqqata Kommunia	Kommune Kujalleq
Kulturimut tunngasut neqeroorutit · Kulturelle tilbud				
Nipilersornermik ilinniarfik · Musikskole	x	x	x	
Filmertarfik · Biograf	x	x	x	
Pinngortitami pisuttuarneq (aasaannarmi) · Naturvandring (sommerferien)				x
Timersornikkut neqeroorutit · Idrætstilbud				
Isikkamik arsarnermik atuarfik · Fodboldskole				x
Sunngiffimmi sukisaarsaartarfik · Fritidsklub			x	
Assammik arsarnermik atuarfik · Håndboldskole				x
Imminut illersornikkusamat sungiusarfik (aasaanerani) · Selvforsvarstræning (sommerferien)				x
Spejderit · Spejder				

Nalunaarsugaq: 2008-mi kommuunit nutaat eqqunneqanngillat, immikkoortiterinerli kommuuninut nutaanut atorneqarpoq
Note: De nye kommuner var ikke indført i 2008, men denne opdeling er alligevel foretaget, da den er mest meningsfuld.

Najoqqutaq: Kommuunini sunngiffimmi inspektørit, 2009.
Kilde: Fritidsinspektørerne i kommunerne 2009.

luni nunami sumiissuseqarnermi assigiinnginneq pilersarluni, illoqarfinni nunaqarfinnilu meeqqat tamarmiusut sammisani peqataanissaminut periarfissaqartanngimmata.

Tabeli 5

Tabeli 5 imaqarpoq kulturimut timersornermullu tunngasut kommuunit neqeroorutigisaasa, meeqqat atuarfianni ingerlanneqanngitsut, ilaasa tamakkerlutik takussutissiarineqarnerannik. Kommuunini sisamaasunit pingasuni nipilersornermut atuarfeqarlunilu filmertarfeqarpoq, tamannalu tassa isumaqarluni kulturimut attuumassuteqartut sammisassat pigineqartut, peqataaffigissagaannili akiliinissaq piumasarineqarluni, taamaattumillu meeqqat inuusuttullu peqataasinnaanerat tamatumunna killiliiffigineqarluni. Kommuuni Kujallermi isikkamik assammillu arsarnermut atuarfeqarpoq aasakkullu atuangiffeqarnerup nalaani sammisassanik allanik periarfissaqarluni, iliuutsillu taamaattut immikkut iluarinaateqarput, siusinnerusukkut sammisassat atuarfimmu atasuummat, taamaattumillu atuangiffeqarnerup nalaani atorpeqarsinnaanatik.

Figuri 5

Pingaartuuvog meeqqat inuusuttullu atuakkatigut nuannersunik misigisaqartarnissaat, ilaatigut tamanna takorluuisinnaanikkut ineriartornermut suniuteqartuummat, taamaasillutik nammineq oqaluttuamik atuakkaminnik atuffassissutigineqartumilluunniit assiliartalersuillutik takorluuisinnaalissalutik. Atuakkamik atuarneq oqaluttuamilluunniit oqaluttuunneqarneq nunaqisap oqaluttuarineqarneranik, ileqqunik inuillu qanoq issusiannik allarpasuarnillu ilikkagaqarfiulluarsinnaapput. Taamaasillutik atuakkat, oqaluttuat kulturikkut namminiussutsimik tunniussisuupput, tamatumani oqaatsit atorpeqartut aamma kinaassuseqarnermut pingaaruteqartuullutik. Tamatu-

der en geografisk skævvridning, da det ikke er alle børn i byer og bygder, der har mulighed for at deltage i aktiviteterne.

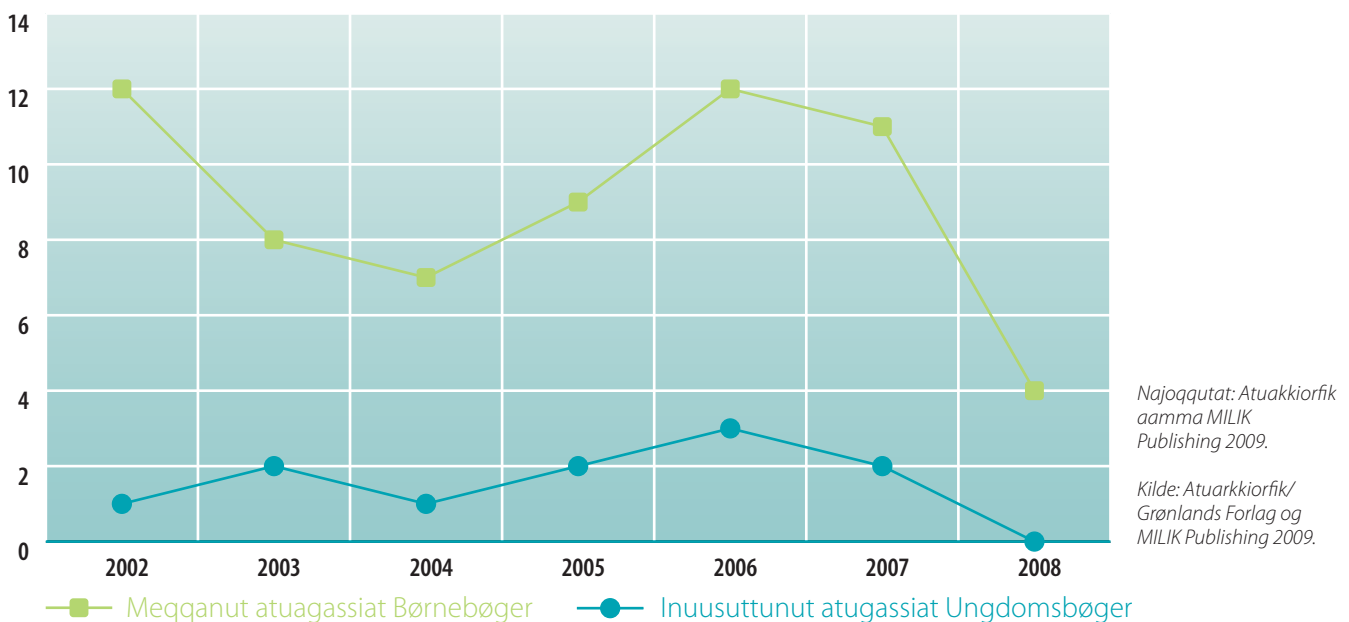
Tabeli 5

Tabeli 5 indeholder en samlet oversigt over nogle af de kulturelle og idrætsmæssige tilbud, som kommunerne stiller til rådighed, men som ikke foregår i folkeskoleregi. I tre ud af fire kommuner er der adgang til musikskole og biograf, hvilket betyder at disse kulturelle aktiviteter er tilgængelige, men deltagelse forudsætter betaling, hvorfor det begrænser nogle børn og unge i at deltage. I Kommune Kujalleq er der både fodbold- og håndboldskole samt andre aktiviteter i sommerferien, og disse tiltag er naturligvis ekstra positive, da de før-omtalte fritidsaktiviteter er tilknyttet skoleåret, og derfor ikke er tilgængelige i sommerferien.

Figur 5

Det er vigtigt, at børn og unge får gode oplevelser med bøger, da det blandt andet bidrager til en udvikling af deres fantasi, og de bliver selv i stand til at skabe billeder af den historie, de læser eller får læst. At læse bøger eller få en god historie fortalt kan også give viden om ens lands historie, skik, folkets væremåde og en masse andre ting. Dermed fungerer bøger, historier og litteratur også som formidling af kulturel identitet, og her er sproget også en vigtig identitetsmarkør. I forlængelse

Figur 5: 2002-2008-mi meeqqanut inuusuttunullu atugassianik kalaasisut saqqummersitat qassiineri
Antal udgivne børne- og ungdomsbøger på grønlandsk 2002-2008

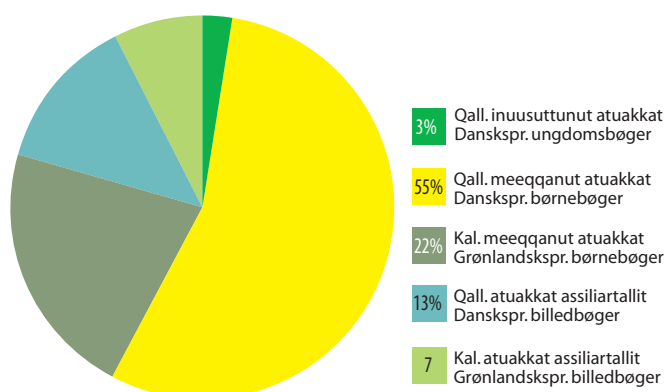
munnga uiggiullugu meeqqanut inuusuttunullu atugassiatut atuakkiat kalaallisoortut, kalaallit atuakkiarfiini marluusuni Atuakkiarfik/Grønlands Forlag aammalu MILIK Publishing¹. Ukiut kingulliit arfineq-marluk ingerlaneranni qanoq amerlatiginerinik ilisimasat katersorneqasimapput. Figurip 5-ip takutippaa meeqqanut inuusuttunullu atugassiatut atuakkat 2002-miit 2008-mut saqqummersinneqarsimasut qassiuneri. Meeqqat atuagaannik saqqummersitat qassiuneri ukiuni kingullerpaani assut assigiinngissitertarsimapput. 2004-mi meeqqanut atugassiat arfineq-marluk saqqummersinneqarsimapput, tassalu 2008-ip, meeqqanut atugassiat kalaallisoortut sisamaannaat saqqummersinneqarfisigaata tungaanut ikinnerpaajullutik. Inuusuttunut atuagassiatut atuakkat kalaallisoortut saqqummersinneqartartut qassiusarneri assigiiaaginganangajassimapput, 2002-miit 2007-imut ataatsip pingasullu akornanniittarsimallutik, 2008-mi tamanna allanngorsimalluni ukioq tamanna inuusuttunut atuagassiamik kalaallisoortumik saqqummersoqanngimmat. Titartakka takutippaa amerlassutsitigut ikiliartortoqartoq, tamatumalu takutippaa Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugassiatut atuakkat kalaallisoortut pissarsiarineqarsinnaanerit annikiliartortoq. Taamatuttaarlu Atuakkiarfimmut tapiisarneq 2009-mi unitsinneqarpoq, taamaammallu naqiterisarfik taanna 2009-mi juunimi matulluni. Tapiissutit Atuakkiarfiup pisartagai atuakkanik kalaallisoortumik saqqummersitsisarnermut tunniunneqartarnerit ingerlaannarpoq, tassalu naqiterisarfiit tamarmik tapiiffigineqarnisamik qinnuteqarsinnaallutik. Tassalu imaappoq tapiissutaasartut ataatsimut isigalugit annikinne-rulinngillat, tamannalumi aamma tabeli 1-imi takuneqarsinnaalluni.

1 Atuarfimmi ilinniutinik naqiterisarfik Ilinniisiorfik ilaanneeriarluni aamma oqaluttualianik meeqqanut atuagassianik saqqummersitsisarpoq, tamakkuli matumani ilaatinneqanngillat. Taamatullu aamma qallunaat naqiterisitsisarfiata BIOA-ip Andalaaraq saqqummersissimallugu, Lisbeth Valgreen-ip Nuka Godtfredsen-illu atuakkiat.

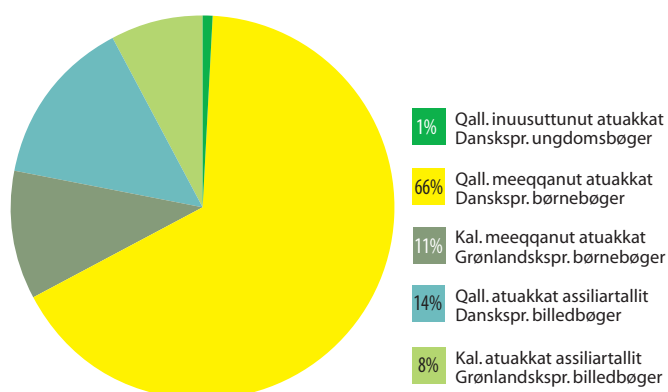
heraf er der blevet indsamlet viden om antallet af grønlandsksprogede børne- og ungdomsbøger, der er udgivet de seneste syv år ved de to grønlandske forlag Atuakkiarfik/Grønlands Forlag og MILIK Publishing¹. Figur 5 viser antallet af udgivne børne- og ungdomsbøger fra 2002 til 2008. Antallet af udgivne grønlandsksprogede børnebøger har de seneste år været meget svingende. I 2004 blev der udgivet syv børnebøger, hvilket var det laveste indtil i 2008, hvor der kun blev udgivet fire grønlandsksprogede børnebøger. Antallet af grønlandsksprogede ungdomsbøger har ligget stabilt på mellem en og tre udgivelser fra 2002 til 2007, men i 2008 knækkede denne kurve også, og der blev ikke udgivet en eneste grønlandsksproget ungdomsbog. Grafen viser en nedadgående kurve, hvilket vidner om, at tilgængeligheden af nye grønlandsksprogede bøger til børn og unge i Grønland er svindende. Tilskuddet til Atuakkiarfik stoppede ligeledes i 2009, og dette forlag lukkede derfor i juni 2009. Tilskuddet Atuakkiarfik fik, gives fortsat til udgivelse af grønlandske bøger, nu er det alle forlag der kan søge om tilskud. Det vil sige det samlede tilskud er ikke blevet mindre, hvilket også fremgår af tabel 1.

1 Skolebogsforlaget Ilinniisiorfik udgiver også indimellem skønlitteratur for børn, de er dog ikke medtaget her. Samt det danske forlag BIOS har udgivet Andalaaraq af Lisbeth Valgreen og Nuka Godtfredsen.

Figur 6: Nunatta Atuagaateqarfiani 2008-mi meeqqanut inuusuttunullu atuagaatai oqaatsinut agguataarlugit Landsbibliotekets beholdning af børne- og ungdomsbøger i 2008 fordelt på sprog

Figur 7: Nunatta Atuagaateqarfiani meeqqanut inuusuttunullu atuakkanik atukkiussimasat oqaatsinut agguataarlugit. Landsbibliotekets udlån af børne- og ungdomsbøger i 2008 fordelt på sprog

Najoqqutaq: Nunatta Atuagaateqarfia, 2009. Kilde: Det Grønlandske Landsbibliotek, 2009.

Figuri 6

Figurimi 6-imi takutinneqarpoq Nunatta Atuagaateqarfiani meeqqanut inuusuttunullu atuagassianik atuakkanik oqaatsinut atorineqartunut assigiinngitsunut agguataarlugit 2008-mi pigisat, tassalu atuakkat meeqqanut inuusuttunullu atuagassianik atuakkanik tamanut ammasumik Nuummi pigineqartut. Oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq Nunatta Atuagaateqarfiaa meeqqanut inuusuttunullu atuagassiat atuakkat kalaallisoortut saqqummersinneqartartut tamaasa pisiarisarmagit, tamatumuunalu atuakkat tamakkua Kalaallit Nunaanni tamarmi atuakkanik atorniartartunit pissarsiarineqarsinnaanerit qulakkeeqataaffigalugu, Nunatta Atuagaateqarfiaa atuakkat pisiarineqartut atuakkanik atorniartarfinnut tamanut agguataarmagit. Meeqqanut inuusuttunullu atuagassianik pigisat ilaat qallunaatoortuupput, meeqqanut inuusuttunullu atuagassiat pigisat 25 procentiisa missigisaat kalaallisut allagaapput. Meeqqanut inuusuttunullu atuagassiasut qallunaatut allagaasut saqqummersinneqartartut amerlanerupput, tamannalu nassuiaataasunut ilaasinaalluni agguataarnerisa nikingassuseqarnerannut. Figuri 6-imi takuneqarsinnaasutut aamma assilissat atorlugit meeraanerunusut atuagassiat ikinnerusut pigineqarput inuusuttunullu atuagassiat qallunaatoortut ikituaraannat. Inuusuttunut atuagassiat kalaallisoortut qassiineri ajoraluurtumik paasineqarsinnaasimangilaq, Nunatta Atuagaateqarfianit kisitsisit paasissutissat taamaattut oqaluttualianik kalaallisut atuakkiat tunngavigalugit suliarineqarsimammata. Nunatta Atuagaateqarfiaa saniatigut kommuunit atuakkanik atorniartarfiutaat nunaqarfinnilu atorniartarfiit amma piupput. Atuakkanik atorniartarfiit nunap ilaani meeqqat atuarfiini inissitaapput, taamaattoqarfigisanilu taakkua aamma meeqqat atuarfiini atuakkani atorniartarfiittut atuuttarlutik, atuarfinnilu allani immikkut atuarfimi atuakkanik atorniartarfeqartarlumi. Soorunami aamma atuakkanik atorniartarfinni taakkunani meeqqanut inuusuttunullu atuagassianik atuakkat pigineqartarput, ajoraluurtumillu tamakkunani pigisat atukkiussisarnerillu pillugit paasissutissat kater-sorniarnerat ajornarsimavoq.

Figuri 7

Kalaallit Nunaanni atuakkat pissarsiarineqarsinnaanerit takussallugu soqutigineqartuusoq aamma pingaartuuvoq atuakkat assigiinngitsut atukkiuttakkat qanoq agguataarneqarsimanersut takussallugu, figurimilu 7-imi takuneqarsinnaapput 2008-mi agguataarnerit qanoq innersoq. Tassani takuneqarsinnaavoq meeqqanut atuagassiat qallunaatoortut atukkiinneqartartut 2008-mi atukkiuttakkat $\frac{3}{4}$ -erigaat, kisiannili aamma meeqqanut atuagassiat kalaallisut allataasut 2008-mi atukkiuttakkanut takussutissiami peqataalluar-simallutik.

Figuri 8

Ilulissat, Sisimiut Nuullu filmertarfeqarput, akuttunngitsunik meeqqanut inuusuttunullu filminik takutissiffusartunik. Nuummiinnarli filmertarfiimi meeqqat filmertartut klubbannut, akikilliliiffigisamik filmertitsartumut meeqqat ilaasortanngorsinnaapput. Nuummi Katuamut atatillugu meeqqanut inuusuttunullu filmertartunut klubbeqarpoq, ukiumi atuarfusumi ilaasortaanermut akiliummik 10 koruunimik akiliilluni ilaasortanngorfusinnaasumik meeqqanut inuusuttunullu filminik filmimut 20 koruunimik, tassalu naliginnaasumik filmerneru akiliitup pingasorarterutaannaanik akiliilluni takutissiffusartumut. Figuri 8-mi takuneqarsinnaapput 2005-imiit 2008-mut ilaasortaaarsimasut qassiusimanersut, ilaasortallu amerlassusaat ukiumut atuarfiu-

Figur 6

Figur 6 viser Landsbibliotekets beholdning af børne- og ungdomsbøger i 2008 fordelt på sprog, og dermed fordelingen af den offentligt tilgængelige litteratur for børn og unge i Nuuk. Det er vigtigt at nævne, at Landsbiblioteket køber alle grønlandsksprogede børne- og ungdomsbøger, der bliver udgivet, og dermed er med til at sikre, at disse bøger er tilgængelige for lånerne i hele Grønland, da Landsbiblioteket distribuerer de indkøbte bøger til alle biblioteker. En stor andel af beholdningen til børn og unge består af dansksprogede børnebøger, men der er cirka 25 pct. af beholdningen, der består af grønlandsksprogede børnebøger. Der produceres langt flere dansksprogede børne- og ungdomsbøger, hvilket kan være med til at forklare denne fordeling. Som det fremgår af figur 6, så er der også en mindre andel grønlandske billedbøger til de yngste og ganske få dansksprogede ungdomsbøger. Det har desværre ikke været muligt at lokalisere andelen af grønlandsksprogede ungdomsbøger, da de i statistikken fra Landsbiblioteket bliver gjort op med den grønlandsksprogede skønlitteratur. Udover Landsbiblioteket findes der både kommunale biblioteker og bygdebiblioteker. Nogle steder er folkebiblioteket placeret geografisk på en folkeskole, og i disse tilfælde fungerer biblioteket også som skolebibliotek, og på andre skoler findes der selvstændige skolebiblioteker. Det findes naturligvis også en masse tilgængelig litteratur til børn og unge på disse biblioteker, men det har desværre ikke været muligt at indsamle oplysninger om beholdning og udlån fra disse steder.

Figur 7

Ligesom det er interessant at se på tilgængeligheden af bøgerne i Grønland er det også centralt at se på, hvordan udlånene af de forskellige kategorier fordeler sig, og figur 7 viser andelen i 2008. Her fremgår det, at de dansksprogede børnebøger står for over $\frac{3}{4}$ af udlånene i 2008, men de grønlandsksprogede børnebøger fylder også en del i udlånsoversigten fra 2008.

Figur 8

Både Ilulissat, Sisimiut og Nuuk har biografer, hvor der jævnligt vises film til børn og unge. Men det er kun i biografen i Nuuk, at børnene har mulighed for at blive medlem af en særlig klub, der viser film til en reduceret pris. I Nuuk er der i forbindelse med kulturhuset Katuaq en filmklub til børn og unge, hvor man mod et årligt kontingent på 10 kroner kan blive medlem for et skoleår og se børne- og ungdomsfilm til 20 kr per film, hvilket er cirka en tredjedel af hvad en biografbillet normalt koster. Figur 8 viser antallet af medlemmer i sæsoner-

sumut allanngoranngingajattumik ukiuni atuarfusuni, ukioq atuarfusioq 2006/2007 250-it sinnerlugit ilaasorta qarfusimasoq eqqaassanngikkaanni, tamani 175-it missaanniittarsimapput.

Taamatut aaqqissuussinernut atatillugu Katuaq meeqqat inuusuttullu peqataasut pillugit– Meeqqanut klubbi eqqaassanngikkaanni, naatsorsuusionerq ajorpoq. Taamaammatt meeqqat inuusuttullu qassit Katuami saqqummersitsinernik takunnittuusarsimanersut oqaatigineqarsinnaanngilaq. Katuaq kulturimut tunngasunik aasaanerani aaqqissuussisarpoq inuusuttunut sammitinneqartunik, oqaatigineqareersutulli meeqqat qassit tamakkununga peqataasarsimanerat oqaatigineqarsinnaanngilaq.

Figur 9

Kalaallit Nunaata kultureqarnermut tunngatillugu oqaluttuarisaanerata ilarujussua Kalaallit Nunaanni katersugaasivinni assigiinngitsuni takuneqasinnaapput, tamatumani Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu Nuummiittut aammalu sumiiffinni assigiinngitsuni katersugaasiviit nunami assigiinngitsuni inissisimasuniittut tamarmik eqqarsaatigineqarput. Nunatta Allagaateqarfia oqaluttuarisaanermit attuumassuteqartunik nalunaarsuutunik tigusaqartarpoq paarisqaarlunilu, tamarmillu kikkunnut tamanut atugassiarineqartarlutik. Inunnut kalaallinut inuiaqatigiinnullu tunngasunik paasissutissat paarineqarput ukiunilu assigiinngitsuni saqqummersitsisarnerni saqqummiinneqartarlutik. Taamaammatt katersugaasiviit meeqqanut inuusuttunullu nunap kulturikkut oqaluttuarisaaneraniq allanillu oqaluttuarisaanermit tunngasunik ilinniarfigissallugit periarfissaalluartaupput. Meqqallumi atuarfiannit klassit arlaqartut illoqarfimmini katersugaasivinnik ukiut tamaasa pulaagaqartarput katersugaasiviullu pi-sortaanit allamilluunniit tamakkunanga ilisimasaqartumit katersugaasi-

ne fra 2005 til 2008, og medlemstallet har ligget nogenlunde stabilt på cirka 175 hvert skoleår med undtagelse af 2006/2007, hvor der var mere end 250 medlemmer.

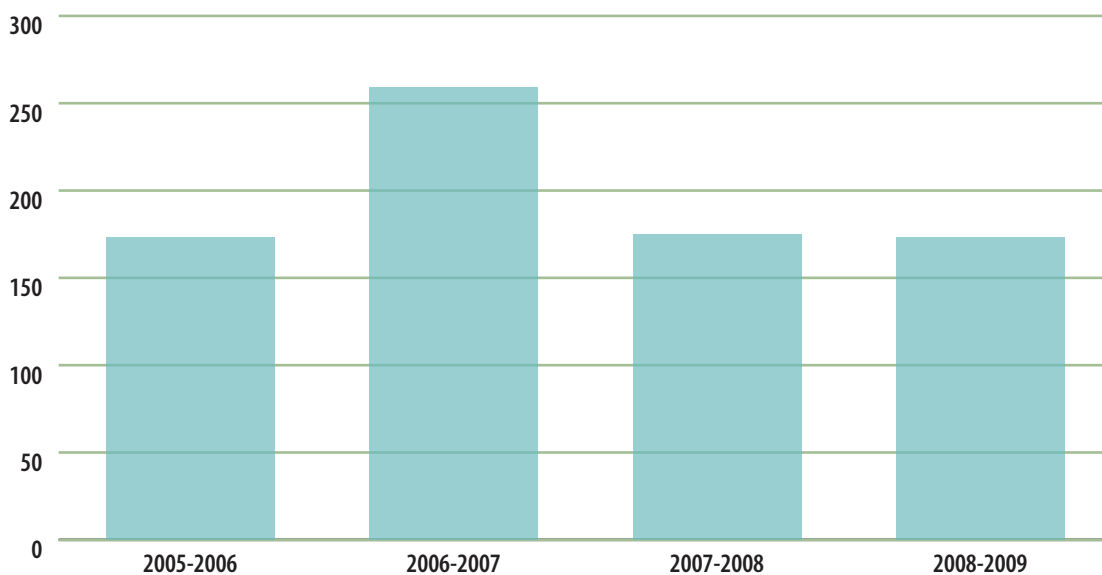
Katuaq laver ikke opgørelser over deltagende børn og unge i forbindelse med deres arrangementer – med undtagelse af børnefilmklubben. Så antallet af børn og unge, der har set en udstilling i Katuaq kan desværre ikke indkredses. Katuaq holder et kulturarrangement om sommeren, der er målrettet de unge, men det er som sagt ikke muligt at sige noget om antallet af deltagende børn.

Figur 9

En stor del af Grønlands kulturhistorie findes på museerne rundt omkring i Grønland, og her tænkes både på Nationalmuseet & Arkivet i Nuuk samt alle de lokalmuseer, der er placeret rundt omkring i landet. Landsarkivet modtager, registrerer og opbevarer det historiske kildemateriale, og stiller det til rådighed for offentligheden bagefter. Materialet om det grønlandske folk og samfund bliver opbevaret og præsenteret på forskellige årlige udstillinger. Museerne er derfor alle tiders mulighed for børn og unge til at lære noget om landets kulturhistorie og andre historiske aspekter. Der er også flere folkeskoleklasser, der årligt aflægger lokalmuseerne et besøg og får en rundvisning af museumsinspektøren eller anden fagligt personale, der kan præsentere genstandene i den rette fortælling.

Nationalmuseet fører hvert år regnskab med, hvor man-

Figur 8: 2005-2008-mi Katuami meeqqanut filmklubbimi ilaasortaasut amerlassusii
Antal medlemmer af børnefilmklubben i Katuaq fra 2005-2008

Najoqqutaq: Katuaq - Kalaallit Nunaata Kulturikkut Illorsua, 2009.

Kilde: Katuaq - Grønlands Kulturhus, 2009.

vimmiititat qanoq oqaluttuassartaqarnerinik eqqortumik oqaluttuarsinnaasunit nassuiaanneqartartut, figurimilu 9-mi takutinneqarput ukiut tamaasa isertartut qassiusarnersut. 2005-imi isertartut amerlanerpaasimapput 4.000-ingajaat isertuusimallutik, ukiullu tulliini isertartut meeqqat inuusuttullu 3.000-ingajaasarsimallutik. Naatsorsuinerup takutippaa Nuummi atuarfinni klasserpaaluit isertarsimasut, taamatullu Nunatta Katersugaasivianit aaqqissuussani meeqqat inuusuttullu arlaqartut aamma peqataasarsimasut.

Tabeli 7

Kulturi timersornerlu pingaartillugit matumani saqqummiussinnermut atatillugu Kalaallit Nunaanni sumiiffinni assigiinngitsuni katersugaasiviit 17-iusut saaffigineqarsimapput. Tamatumani siunertaasimalluni kalaallit meeqqat inuusuttullu qassit katersugaasivinnut pulaartarsimarnersut. Saqqummiusinneginnemi pingaartillugu oqaatigineqassaaq, sumiiffinni katersugaasiviit arlaqartut ukiumoortumik meeqqanut inuusuttunullu sammititaasunik sammisassaqaartitsissutigisartakkatik pillugit aaqqissuussinernullu qanoq amerlatigisut peqataasarsimarnersut pillugit ajunngilluinnartunik akissuteqartarsimasut. Tamatuma takutippaa sulianik soqutisaqarluarneq arlaqartunillu oqaatigineqarluni pimoorussisumik sumiiffimmi atuarfeqarfiit katersugaasivimmut pulaartarnissaat pillugu suleqatiginninnissaat sulissutigineqartoq. Sumiiffinni katersugaasiviit arlaqartut qaammaatit arlaqanngitsuinnaat (amerlanertigut aasaanerani) ammasarput, tamanalu nassuiaataasinnaalluni takussutissiissutit ikittuinnaat nassiunneqarsimanerannut.

Katersugaasiviit arlaqartut arlaannik eqqartuinnermut atatillugu paasisutissanilluunniit suugaluartunik katersinnermut atatillugu atuarfimmi klassinut aalajangersimasumik pulaarneqartarsimapput. Tamatumalu saniatigut

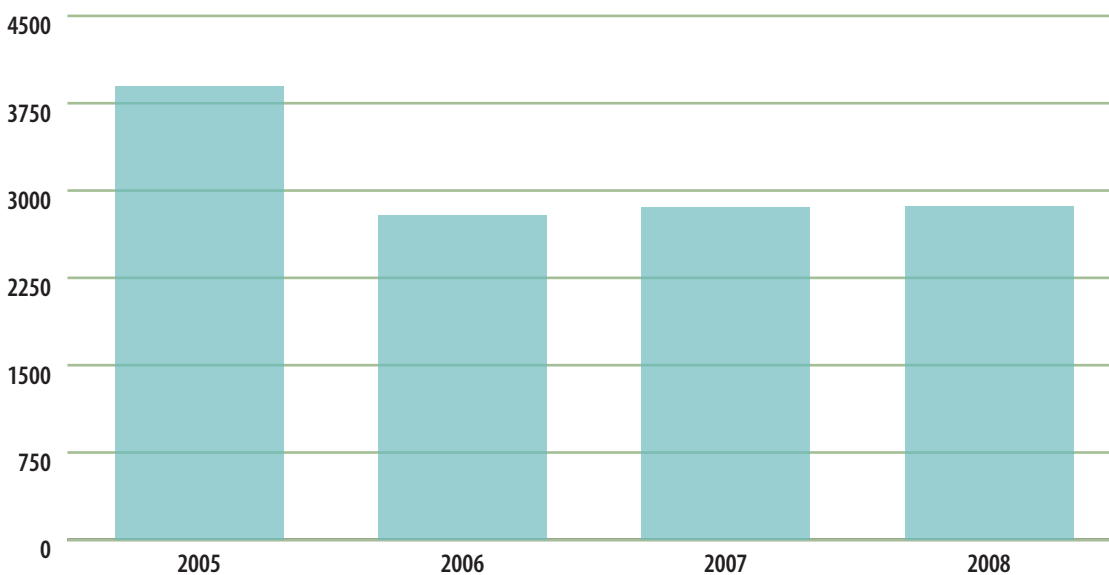
ge børn og unge, der besøger deres museum, og figur 9 viser den årlige udvikling i besøgstallet. I 2005 toppede besøgstallet med knap 4.000 besøgende, og i de følgende år har dette tal ligget stabilt på knap 3.000 børn og unge. Opgørelserne viser, at der har været en del skoleklasser på besøg fra Nuuk, og en del andre børn og unge har ligeledes deltaget i arrangementer afholdt af Nationalmuseet.

Tabel 7

I forbindelse med denne udgivelses fokus på kultur og idræt er der blevet rettet henvendelse til alle 17 lokalmuseer i Grønland. Formålet med dette var at få et overblik over, hvor mange grønlandske børn og unge, der besøger museerne. Inden selve præsentationen er det centralt at nævne, at flere af lokalmuseerne er vendt tilbage med fine besvarelser af deres årlige aktiviteter, der er målrettet børn og unge endvidere skøn på, hvor mange der har deltaget i de afholdte arrangementer. Det vidner om en stor faglig entusiasme og flere steder gives udtryk for, at der bliver arbejdet intenst med at få de lokale skoleinstitutioner til at samarbejde og komme på museet. Flere af lokalmuseerne har kun åbent få måneder om året (oftest sommermånederne), hvilket kan forklare de begrænsede antal tilsendte oversigter.

Det viser sig, at der er flere museer, der fast får besøg af skoleklasser i forbindelse med emnedage eller anden

Figur 9: 2005-2008-mi Nunatta Katersugaasivianut Allagaateqarfianullu meeqqat inuusuttullu pulaarsimasut
Antal besøgende børn og unge på Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, 2005-2008

Najoqqutaq: Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu ukiumoortumik nalunaarutaat, 2005-2008.

Kilde: Grønlands Nationalmuseum og Arkivs årsberetninger, 2005-2008.

sumiiffinni arlaqartuni unnukkut kulturisiornermik aaqquissuussineqartarpoq allatigullu saqqummersitsineqartarluni meeqqanut tunngatitaasunik. Allatut oqaatigalugu meeqqat inuusuttullu katersugaasivimmik namminneerlutik atuartullu katersugaasivimmut pulaartarnerinut atatillugu atuillu- artarput. Taamatut oqareernermi oqaatigisariaqarpoq sumiiffinni ikittuinnarni isertut qanoq ukioqarneq naapertorlugu agguarneqarsinnaasimasut, taamaammallu sumiiffimmi katersugaasivinni ataasiakkaanguit taamaallaat meeqqanut inuusuttunullu tunngatillugu isertartut qassiunerinik tunnius- saqarsinnaasimasut.

indsamling af oplysninger. Desuden bliver der flere steder afholdt Kulturarrangementer og andre udstillinger, der er målrettet børn. Med andre ord er der en del børn og unge, der flittigt benytter museet både på egen hånd og i forbindelse med skolebesøg. Når det er sagt, er det ikke særligt mange steder, at det er muligt at dele besøgstallene op på aldersgrupper, hvorfor det kun er enkelte lokalmuseer, der har været leveringsdygtige i besøgstal på børne- og ungeområdet.

Tabel 7: Piffinni katersugaasiviit isaanermut kisitsisaataat Kalaallit Nunaanni, 2006, 2007 imalt. 2008
Lokalmuseernes besøgstal i Grønland tal fra 2006, 2007 eller 2008

	Meeqqat amerlassusii Antal børn (10-16 år)	Klassit amerlassusaat Antal skoleklasser	Meeqquvinniiit meeqqat atuartullu amerlassusaat Antal børnehavebørn/folkeskoleelever	Meeqqat katillugit Børn i alt
Katersugaasiviit · Lokalmuseer				
Aasiaat		10	ca.100 missaani	ca. 240-340 missaani
Ilulissat	584		471	1055
Ittoqqortoormiit	**			
Ivittuut Mineralmuseum	**			
Kangaatsiaq	**			
Kangerlussuaq	ca. 150-200 ukiumut · om året			ca.150-200 miss.
Maniitsoq	ca. 500 miss.			ca. 500 miss.
Nanortalik	ca. 700 miss.			ca. 700 miss.
Narsaq	*			
Narsasuaq	*			
Paamiut	**			
Qaanaaq	**			
Qaqortoq	Meeqqat inuusuttunillu isaaneriuungitsut · Ikke besøgstal for børn og unge			
Qasigiannugit	*			
Qeqertarsuaq	*			
Sisimiut	1.057	60	ca. 1.200 miss.	2.257
Tasiilaq	*			
Upernavik	Meeqqat inuusuttunillu isaaneriuungitsut · Ikke besøgstal for børn og unge			
Uummannaq	**			
Eqqumiitsulianik katersugaasiviit · Kunstmuseer				
Ilulissat		7	140	140
Nuuk	**			

- * Paasissutissanik allattuinermik immikkut suliaqanngillat, kisianni- lu meeqqanut inuusuttunullu susassaqartitsisarlutik.
* Fører ikke specifikke statistikker, men har en del eller nogen aktiviteter for børn og unge.
** MIPIp saaffiginissutaanut qisuariarsimangillat.
** Har ikke reageret på MIPIs henvendelse.

Najoqqutat: Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu ukiumoortumik nalunaarutaat, katersugaasiviit aamma eqqumiitsulianik katersugaasiviit, 2009.
Kilde: Nationalmuseets Årsberetning, Lokalmuseerne og Kunstmuseerne, 2009.

Eqikkaaneq

Sammisaqarfusooq normu una kommunit kulturimut timersornermul-
lu tunngasutigut meeqqanit inuusuttunullu atorneqarsinnaasunik neqer-
oorutaasa ilaannik takussaanerulersitseqataavoq. Taannali meeqqanut
inuusuttunullu periarfissanik tamakkiisumik misissuinerunngilaq, saqqum-
mersitamilu tamanna aamma anguniarneqarani. Aallaqqaasiummi allaase-
rineqartutut kulturimut tunngasut assigiinngitsorpasuuq, sorpassuillu
sunniisnaasarlutik, taamaammallu maani saqqummiussat meeqqat inuu-
suttullu kulturimut tunngasutigut pissarsiarisinnaasaannik tamanik qulaa-
jaanerunngillat. Pimasorpassuusinnaapput kalaallit silarsuarmik isigin-
ninnerannik ingerlatitseqqiffiusinnaasut, tamakkulu matumani sammis-
aqarnermi ilanngunneqanngillat, tamatumalu eqqaamanissaa pingaartuu-
voq.

Neriuppugut kulturimut timersornermullu tunngasutigut meeqqanut
inuusuttunullu neqeroorutit atorneqartiginerat paasineqarsinnaanerulaa-
lersikkigut, periarfissaqarfisigianilu sammisat tamakkua Kalaallit Nunaan-
ni meeqqanut inuusuttunullu neqeroorutigineqartunut atatillugu qanoq
atorneqarsimatiginerat misissorsimallutigu. Aallaqqaasiullugu uparuaa-
tigineqarpoq eqqartorneqartunut tunngasunik neqeroorutit tamaasa ta-
makkiisumik allattorsimaffiinik saqqummiussisoqassanngitsoq, taamaattu-
millu tamakkuninnga suliaqartuusut ataasiakkaat ilaatinneqanngillat. Sil-
amiut Teaterimeersut ilaatigut meeqqanut isiginnaagassianik isiginnaar-
titsisarput Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu amerlasuunut
nuannaarutaasumik iluaqutaasumillu, matumanili saqqummersitami ilaan-
ngitsutut oqaatigisariaqarlutik. Aammalu nipilersornermut atuarfinni su-
miiffinni assigiinngitsuni peqartiterpoq, nipersornermik kulturimillu
meeqqanut inuusuttunullu ingerlatitseqataasunik. Aammalu NAPA², ilaa-
tigut saqqummersitsinernik nipilersornermullu aqqissuussinernik tapersi-
sarnermigut meeqqanik inuusuttunullu pingaartitsilluni kalaallit kultur-
annik ineriartortitseqataallunilu uummarissaaqataasoq. Tassalu allatut
oqaatigalugu meeqqanut inuusuttunullu kalaallinut iliuutsit neqerooruti-
lu arlaqartut matumani saqqummersitami ilanngunneqanngillat. Aammalu
soqutigisaqatigiiffinnut assigisaannullu saaffiginninneqartarsimagaluar-
poq kinguneqanngitsunik, ajoraluartumik paasissutissanik ikiorsiisnaan-
ngitsunut. Assersuutigalugu nipilersornermik meeqqanut inuusuttunullu
kalaallinut sammititanik qanoq amerlatigisunik saqqummersitsisoqarsima-
nera ajoraluartumik paasineqarsinnaasimannigilaq. Neriussaagut siunissa-
mi Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu kulturimut timersorner-
mullu tunngasutigut periarfissarpasuaqarnera ingerlaannassasoq.

Konklusion

Dette temanummer har været med til at synliggøre
nogle af de kommunale kulturelle og idrætsmæssige
tilbud, der er til rådighed for børn og unge. Det er na-
turligvis ikke en totalundersøgelse af alle de muligheder
børn og unge har, men det var heller ikke denne udgivel-
ses ambition. Som beskrevet i indledningen er kultur man-
ge forskellige ting, og man bliver påvirket mange steder,
så derfor er dette ikke en afdækning af alle de kulturelle til-
egnelser børn og unge får. Der findes et væld af forskelli-
ge situationer, hvor det grønlandske verdensbillede bliver
videregivet, og disse optræder ikke i dette temanummer,
hvilket er vigtigt at holde sig for øje.

Det er forhåbentlig lykkedes at give et indblik i, hvor til-
gængelige kulturelle og idrætsmæssige tilbud er for børn
og unge i Grønland, og de steder hvor det har været mu-
ligt, har vi undersøgt tilslutningen til disse aktiviteter. Ind-
ledningsvis blev det påpeget, at der ikke ville optræde en
udtømmende liste over alle de tilbud der findes inden for
disse områder, og derfor er enkelte aktører ikke er inddra-
get. Silamiut Teateret laver blandt andet en masse børne-
teater, som er til glæde og gavn for mange grønlandske
børn og unge i Grønland, men de optræder stort set ikke
i denne udgivelse. Desuden findes der musikskoler rundt
omkring, som bidrager med viderebringelse af musik og
kultur til børn og unge. Endeligt er der NAPA², der arbej-
der med at udvikle og stimulere det grønlandske kultur-
liv med vægt på børn og unge ved at støtte bl.a. udstil-
linger og musik-arrangementer. Så der er med andre ord
en del andre tiltag og tilbud til grønlandske børn og un-
ge, som ikke optræder i denne udgivelse. Der er også ble-
vet rettet en del forgæves henvendelser til organisationer
med videre, som desværre ikke kunne være behjælpelige
med oplysninger. Det har for eksempel ikke været muligt
at få opklaret, hvor mange musikudgivelser der har været
på grønlandsk til børn og unge. Forhåbentlig vil der i frem-
tiden fortsat være et væld af kultur og idræt til rådighed for
børn og unge i Grønland.

2 Nunani Avannarlerni Piorsarsimassutsikkut Attaveqaat/Nordens Institut i Grønland.

2 Nunani Avannarlerni Piorsarsimassutsikkut Attaveqaat/Nordens Insti-
tut i Grønland.